

Α.Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

**ΤΜΗΜΑ: ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

**«ΜΟΡΦΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΤΡΕΩΝ»**

ΣΤΟΥ

ΤΣΑΓΚΑΡΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Διαθ. Εισαγωγής 1900

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

1. Τρεις νέοι κοινωνικοί θεσμοί στην υπηρεσία του δημότη στην Πάτρα.
2. Η στέγη αστέγων.
3. Η τράπεζα τροφίμων.
4. Το ταμείο αλληλοβοηθείας απόρων.
5. Δημοτική και Εκκλησιαστική μέριμνα.
6. Κοινωνικές δράσεις τοπικής Εκκλησίας και Δήμου.
7. «Βοήθεια στο σπίτι».

Περίληψη-Συμπεράσματα.

Παράρτημα

Βιβλιογραφία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α. «Ενώ τα τελευταία πενήντα χρόνια, ο παγκόσμιος πλούτος οκταπλασιάστηκε, δυστυχώς μόνο ορισμένοι, λίγοι τον απολαμβάνουν, είτε πρόσωπα είτε εταιρείες. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι 450 περίπου δισεκατομμυριούχοι σε δολάρια διαθέτουν εισόδημα ίσο με το εισόδημα του μισού πληθυσμού του πλανήτη.

Επίσης αξίζει να αναφερθεί ότι ενώ πριν τριάντα χρόνια η διαφορά του 20% του πλουσιότερου πληθυσμού της γης είχε εισόδημα τριάντα φορές μεγαλύτερο εισόδημα του 20% φτωχότερου, σήμερα η διαφορά αυτή έχει υπερδιπλασιαστεί.

Ακόμα, ότι 90 χώρες από τις 174 βρίσκονται σε χειρότερη οικονομική θέση από ότι την προηγούμενη δεκαετία. Παρατηρείται δηλαδή μια αύξηση της φτώχειας, που ίσως δεν είναι εξαιτίας της έλλειψης ανάπτυξης και παραγωγής, αλλά καταμερισμού των κερδών. Στα παραπάνω συνέτεινε και το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης.¹ Με τον όρο Παγκοσμιοποίηση που αναφέραμε παραπάνω εννοούμε το οικονομικό φαινόμενο το οποίο εμφανίστηκε τις τελευταίες δεκαετίες του εικοστού αιώνα και έλαβε γρήγορα πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις.

¹ (για την παγκοσμιοποίηση βλ. Διεθνές Γραφείο Εργασίας, *Δίκαιη Παγκοσμιοποίηση*, ελλην. έκδοση, Διόνικος, 2004.

Κόλλιας, Χ. κ. ά. (επιμ.), *Μύθοι και πραγματικότητα την εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Πατάκης, 2003.

Μπάουμαν, Ζ., *Η εργασία, ο καταναλωτισμός και οι νεόπτωχοι*, Μεταίχμιο, 2004.

Πελαγίδης, Θ. (επιμ.), *Η Νέα Παγκόσμια Οικονομία*, Εξάντας, 1994.

Πολάνυι, Κ., *Ο Μεγάλος Μετασχηματισμός*, ελλην. έκδοση, Νησίδες, 2001.

The Worldwatch Institute, *Η κατάσταση του κόσμου 2002*, ελλην. έκδοση, Εταιρεία Πολιτικού Προβληματισμού Ν. Πουλιαντζάς, 2002.).

Υπό την στενή έννοια ο όρος συνδέεται με την αλματώδη αύξηση του διεθνούς εμπορίου προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και ροών κεφαλαίων για άμεσες ξένες επενδύσεις ή επενδύσεις χαρτοφυλακίου που έχει ως συνέπεια την ενσωμάτωση σε υψηλό βαθμό των εθνικών οικονομιών σε ένα παγκόσμιο σύστημα Βέβαια η Παγκοσμιοποίηση που οι ρίζες τις εμφανίζονται στις αρχές της δεκαετίας του 1980 έχει ευθεία και άμεση σχέση με τη φτώχεια, αφού δεν έχει μόνο θετικές οικονομικές συνέπειες όπως ήθελε αρχικά η θεωρία.

Το κατά κεφαλήν εισόδημα των κατοίκων των είκοσι πλουσιότερων χωρών του κόσμου, το 1960 ήταν δεκαπέντε φορές υψηλότερο από το αντίστοιχο εισόδημα των κατοίκων των είκοσι φτωχότερων, έφτασε το 2000 να είναι τριάντα φορές υψηλότερο, καθώς οι πλουσιότερες χώρες αναπτύχθηκαν με ταχύτερο ρυθμό από τις φτωχότερες.

Στις τελευταίες το κατά κεφαλήν εισόδημα των κατοίκων στο διάστημα μεταξύ 1960-2000 έμεινε αμετάβλητο ή υπέστη μείωση, αλλά και εντός των ανεπτυγμένων χωρών διευρύνθηκαν οι ανισότητες και σε πολλές περιπτώσεις τα φτωχότερα στρώματα έχασαν σημαντική απώλεια του εισοδήματός τους ή αντιμετώπισαν το φάσμα της ανεργίας, καθώς οι εργοδότες ζητούν φθηνότερο ανάμεσα στους μετανάστες ή ακόμη και σε άλλα μέρη του πλανήτη.²

Β. Ως προς την χώρα μας πρέπει να πούμε ότι ένα ανησυχητικό φαινόμενο το οποίο εντείνει τους κοινωνικούς κινδύνους και διογκώνει την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στη χώρα μας, είναι ότι πολλοί συνάνθρωποι μας λόγω του ότι η χώρα μας έχει πολλές εισόδους, προσπαθούν να βρουν μια καλύτερη τύχη στην Ελλάδα.

Επίσης ότι στη γύρω περιοχή, στα Βαλκάνια, όπου το κατά κεφαλήν εισόδημα έχει πέσει μέχρι και χίλιες φορές του αντίστοιχου δείκτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και λόγω του ότι η φτώχεια έχει διαβρώσει τον κοινωνικό ιστό των γύρω περιοχών, καταλαβαίνουμε όλοι τους κοινωνικούς κινδύνους αλλά και τις κοινωνικές ανάγκες που θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης, καθ' ότι πολλές φορές πλήττουν και δημοκρατικούς θεσμούς. Θα λέγαμε λοιπόν ότι η οικονομική κρίση είναι πολιτικό πρόβλημα που απαιτεί πολιτικές λύσεις, με την συμμα-

² (βλ. Εγκυκλοπαίδεια «ΔΟΜΗ»,2000).

χή της κοινωνίας. Μετρήσεις δείχνουν ότι ομάδες που κινδυνεύουν περισσότερο από την φτώχεια στη χώρα μας και σύμφωνα με τελευταία στοιχεία που μας δίνει η Eurostat είναι περίπου στις 20. Μετρήσεις όμως δείχνουν ότι αυτοί που κινδυνεύουν περισσότερο από τη φτώχεια εάν δούμε την οικογενειακή κατάσταση, είναι εκείνοι οι οποίοι είναι διαζευγμένοι.

Εάν δούμε όσον αφορά την υπευθυνότητα του νοικοκυριού, είναι εκείνοι οι οποίοι είναι πάνω από 75 χρονών. Όσον αφορά την εκπαίδευση, εκείνοι που έχουν χαμηλή εκπαίδευση. Όσον αφορά την απασχόληση, ο άνεργος. Όσο αφορά το επάγγελμα, ο γεωργός. Αναφέρουμε αυτούς οι οποίοι είναι στην κορυφή, χωρίς να εμβαθύνουμε.

Ως προς την ευθύνη του νοικοκυριού, αυτό που κινδυνεύει περισσότερο είναι το νοικοκυριό που περιλαμβάνει δύο ενήλικες και τρία παιδιά ή και δύο ηλικιωμένους.

α) Το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του ασκεί κοινωνική πολιτική με στόχο την άμβλυνση των κοινωνικών κινδύνων και την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών. Διανέμοντας κοινωνική φροντίδα είτε με μορφή υπηρεσιών είτε με μορφή αξιωμάτων.

Έχει δε σαν κύριους άξονες το εθνικό σύστημα υγείας και το εθνικό σύστημα κοινωνικής φροντίδας. Ως γνωστόν το εθνικό σύστημα υγείας προστατεύει όλους τους πολίτες παρέχοντας πλήρη ιατροφαρμακευτική κάλυψη. Οι εργαζόμενοι μέσω των ασφαλιστικών ταμείων και οικονομικά αδύνατοι, ανασφάλιστοι μέσω των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας. Το δε κοινωνικό σύστημα εθνικής φροντίδας παρέχει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας.

Επειδή οι μετρήσεις έδειξαν ποιοι πλήττονται, ποιοι κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, καταρτίστηκαν τέσσερα εθνικά προγράμματα με στόχο την οικογένεια και το παιδί, τον ηλικιωμένο, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τις ευπαθείς ομάδες. Τις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, τα θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων. Για τα άτομα με ειδικές ανάγκες λειτουργούν 300 κέντρα στήριξης και αποκατάστασης, άλλα μέρη του πλανήτη. Όσον αφορά τον τομέα των επιδομάτων ότι για το 2000 αυξήθηκαν κατά 12% και το υπουργείο δαπανά περί τα 75 δις για επιδόματα ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Όσον αφορά για την οικογένεια και το παιδί λειτουργούν 1.300 παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, η αρμοδιότητα των οποίων μεταφέρθηκε στη τοπική αυτοδιοίκηση.

Στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής, σημειώνουμε ότι για την στήριξη των πολυτέκνων και την γέννηση του παιδιού διανεμήθηκαν από το Υπουργείο Υγείας περί τα 135 δις. Ενώ για την στήριξη των παλιννοστούντων διανέμεται το ποσό περίπου 2 δις ετησίως¹.

Μια άλλη ευπαθής ομάδα τον τελευταίο καιρό βλέπει το φως της δημοσιότητας, οι Έλληνες τσιγγάνοι. Το Υπ. Υγείας έχει σχεδιάσει ένα πρόγραμμα που ξεκινάει από την Θεσσαλονίκη για μια οικιστική παρέμβαση. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του στήνει σε κάθε χώρο κέντρο ιατροκοινωνικής φροντίδας στελεχωμένο με γιατρό, κοινωνικό λειτουργό και νοσηλεύτρια. Για την προάσπιση, την προαγωγή της υγείας και την κοινωνική ενσωμάτωση με ένα άμεσο κόστος περί τα 500 εκατομμύρια δρχ. Ένα άλλο πολύ σημαντικό πρόγραμμα είναι αυτό που αφορά στην πρόληψη εξάρτησης από τοξικές ουσίες, και το πρόγραμμα για την κοινωνική ένταξη και αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών.

Όπως επίσης και την ανάπτυξη του εθνικού κέντρου άμεσης κοινωνικής βοήθειας, του ΕΚΑΒ του οποίου η διαδικασία στελέχωσης βρίσκεται στο τελικό στάδιο. Επίσης πρέπει να πούμε ότι για πρώτη φορά λειτουργεί σε επίπεδο γνωμοδοτικού συμβουλευτικού του υπουργού υγείας και πρόνοιας, το εθνικό συμβούλιο κοινωνικής φροντίδας. Στο οποίο συμμετέχουν όλοι οι φορείς, συνδικαλιστικοί, κοινωνικοί, η Εκκλησία, εκπρόσωποι υπουργείων, Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έτσι ώστε από αυτό το εθνικό συμβούλιο να πηγαίνουν συγκεκριμένες προτάσεις, τεκμηριωμένες, στην πολιτική ηγεσία του υπουργείου για την χάραξη της πολιτικής σε θέματα κοινωνικής φροντίδας.

Ασφαλώς αυτό που θα πρέπει να πούμε, είναι ότι δεν υπάρχει σχέση κόστους - ωφέλειας. Ενώ υπάρχει μια δαπάνη χρημάτων, δεν έχουμε την αναμενόμενη ωφέλεια.

β) Αυτό οδηγεί το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας σε σκέψεις, σε σχεδιασμούς, έτσι ώστε στην ανατολή του 21ου αιώνα που με την παγκοσμιοποίηση και την αλλαγή των κοινωνικών και

¹βλ. «κοινωνική παρέμβαση για τη καταπολέμηση της φτώχειας θεσμοί-εξέλιξη, έκδοση γραφείου δημοτικής μέριμνας Δήμου Πατρέων, 2000

οικογενειακών δομών και την εισροή νέων πληθυσμιακών ομάδων όπως είπαμε. Να αντιμετωπίσει τους νέους κοινωνικούς κινδύνους και τις νέες κοινωνικές ανάγκες δημιουργώντας ένα δίκτυο κοινωνικής προστασίας σε όλη τη χώρα.

Το δίκτυο λοιπόν κοινωνικής προστασίας, που αναφέραμε παραπάνω αφού καταγράψει κατόπιν έρευνας τα κοινωνικά προβλήματα, θα μπορέσει να προτείνει πολιτικές, όπου η εφαρμογή τους θα έχουν σαν άμεσο αποτέλεσμα την απόλαυση από τον πολίτη με στόχο την αποφυγή από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Ένα δίκτυο κοινωνικής προστασίας στο οποίο πρωτεύοντα ρόλο πρέπει να παίξει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, αφού σε αυτό το δίκτυο πρωτεύοντα ρόλο θα παίζουν οι πρωτοβάθμιες κοινωνικές υπηρεσίες. Οι οποίες πρέπει να είναι στους Δήμους κατάλληλα στελεχωμένες.

Αυτό που απομένει είναι με τις κατάλληλες ενέργειες να διανείμει αυτή την κοινωνική φροντίδα που πραγματικά έχει ανάγκη ο πολίτης. Ο στόχος θα παραμείνει, τα άτομα που έχουν ανάγκη από φροντίδα να είναι κοντά στην κοινότητα και όσο δυνατόν μακριά από ιδρύματα.

Άλλωστε στις σκέψεις του υπουργείου είναι ένα πρόγραμμα αποασυλοποίησης συνανθρώπων μας που βρίσκονται στα ιδρύματα. Είτε γιατί το οπτικό πεδίο διαφόρων συμπολιτών μας δεν τους θέλει είτε για το συγγενικό περιβάλλον δεν τους θέλει είτε γιατί κάποιοι φιλάνθρωποι λυπούνται να τους βλέπουν και τους θέλουν κλεισμένους μέσα.

Αυτό πρέπει να σπάσει. Η δουλειά είναι δύσκολη, όμως με οποιοδήποτε κόστος, η πρόθεση είναι να γίνει. Και οι κοινωνικοί λειτουργοί γνωρίζουν ότι αυτό γίνεται με προγράμματα στήριξης της οικογένειας και ιδιαίτερων πληθυσμών της αναδοχής.

Ασφαλώς η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να συνδεθεί με ενεργητικές πολιτικής απασχόλησης. Δεν φτάνει μόνο το Υπ. Υγείας Πρόνοιας να στείλει προγράμματα τα οποία πρέπει να ξεκαθαρίσουμε, η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να αναλάβει τον ρόλο της υλοποίησης, με τους κατάλληλους πόρους, αλλά οπωσδήποτε με ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

γ)Ένα επόμενο θέμα το οποίο συζητείται είναι ότι η υπάρχουσα επιδοματική πολιτική πολλές φορές δεν καλύπτει τις ανάγκες αλλά είναι επιδοματική πολιτική σύμφωνα με την πάθηση. Εδώ λοιπόν θα πρέπει κανείς γι' αυτό το κομμάτι, την επιδοματική πολιτική, να την δει σύμφωνα με την πραγματική ανάγκη και όχι σύμφωνα με την πάθηση.

Ξέρουμε βέβαια ότι κοινωνικές ομάδες που είχαν μέσο πίεσης, απαίτησαν και απέκτησαν καλύτερη επιδοματική πολιτική για τους ίδιους. Όμως το επίδομα δεν είναι μισθός. Το επίδομα είναι ένα βοήθημα σε φάση κρίσης και έτσι πρέπει να το βλέπουμε.

Ασφαλώς όμως, αυτό που θα πρέπει επιτέλους να γίνει και έχει ξεκινήσει να γίνεται, είναι η πιστοποίηση όλων αυτών των φορέων που παρέχουν κοινωνική φροντίδα. Αυτή τη στιγμή στην χώρα μας είναι περίπου στις 2.000 εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Παραδείγματος χάρη η Εκκλησία και οι Δήμοι έχουν μια πλούσια δράση. Όμως κανείς ποτέ δεν είπε εάν γίνεται σωστά, κάτω υπό ποιες προϋποθέσεις, με τι κριτήρια. Έτσι λοιπόν αυτή τη στιγμή το εθνικό συμβούλιο κοινωνικής φροντίδας επεξεργάζεται τα κριτήρια της πιστοποίησης όπου θα δοθούν στο υπουργείο. Έχει ολοκληρωθεί η καταγραφή των φορέων, έτσι ώστε όλοι οι φορείς θα πιστοποιηθούν γι' αυτό το οποίο παρέχουν.

Και εννοείται ότι σύμφωνα με το Ν. 2646 με αυτή την πιστοποίηση θα τυγχάνει ανάλογης χρηματοδότησης. Άλλωστε θα πρέπει να τονίσουμε ότι το 90% περίπου των περισσότερων φορέων, επιχορηγούνται με κρατικά χρήματα.

δ)Επίσης συστάθηκε στο Υπ. Ανάπτυξης ανεξάρτητο τμήμα εθελοντισμού, όπως και συστάθηκε ειδική ομάδα διοίκησης αυτού του έργου, για να συντονίσει όλες αυτές τις ενέργειες. Και εδώ πρέπει να πούμε ότι ο ελληνικός λαός έχει περίσσια κοινωνικής αλληλεγγύης.

Διότι ο εθελοντισμός είναι η έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης, το οποίο αποτελεί και μέρος του Συντάγματος της χώρας μας. Οι πολίτες λοιπόν που έχουν διάθεση να προσφέρουν, οργανωμένα να μπορούν να προσφέρουν μέσα από συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Αυτές οι υπηρεσίες δεν μπορεί να είναι άλλες από τις υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας σε δημοτικό επίπεδο.

Επίσης πρέπει να επισημάνουμε ότι το κράτος πρόνοιας που αναπτύχθηκε κυρίως κατά την δεκαετία 1960 μέχρι σήμερα πρόσφερε συνολικά στους κοινωνικά ευπαθείς και αδύναμους και αναγνωρίστηκε η προσφορά του. Αλλά έχει φτάσει σήμερα στα όρια του.

Δεν επαρκεί πλέον επιδιώκοντας την συνεχή επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης, να προσπαθεί να μειώνει τα χρήματα που διαθέτει για πρόνοια και να αυξάνει εκείνα που δίνει για την ενίσχυση

των παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ελπίζοντας να αυξήσει έτσι τα αποθεματικά αλλά και τις θέσεις εργασίας για να λύσει στην συνέχεια το πρόβλημα.

Αυτό είναι μια ελπίδα των οικονομολόγων, που δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται από την εξέλιξη των πραγμάτων. Όσπου να προκύψει επαρκής αριθμός νέων θέσεων εργασίας ώστε να απορροφηθούν όλοι οι άνεργοι και όσπου να αυξηθούν τα αποθεματικά ώστε να περισσέψουν χρήματα και για τους πένητες και αποκλεισμένους, Αυτοί μπορούν να περιμένουν και να βολεύονται όπως μπορούν.

Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι η πολιτική κοινωνία της οποίας έκφραση είναι το κράτος, δεν κάνει τίποτα γι' αυτούς τους ανθρώπους. Κάθε άλλο. Ωστόσο το κράτος μόνο του δεν επαρκεί για μια μονιμότερη οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση της θέσης κοινωνικών κατηγοριών που ζουν στις παρυφές της κοινωνίας και υφίστανται άμεσα και ορατά τις αρνητικές συνέπειες της οποιασδήποτε δυσμενούς πρώτης οικονομικής συγκυρίας.

Δεν υπάρχει όμως για τα άτομα και τις οικογένειες που ανήκουν στις ευπαθείς και εύθραυστες αυτές κατηγορίες μόνο το κράτος. Υπάρχει παράλληλα και λειτουργεί και η κοινωνία των πολιτών.¹ Εάν το κράτος έρχεται άνωθεν με το νόμο να θεραπεύ-

¹ (για την κοινωνία των πολιτών βλ. Η Άγνωστη Κοινωνία Πολιτών. Κοινωνικές κινητοποιήσεις, εθελοντισμός και κράτος στην σύγχρονη Ελλάδα. Δ. Α Σωτηρόπουλος (επιμέλεια). Εκδόσεις Ποταμός. Αθήνα. 2004

Η κοινωνία πολιτών και οι Αντίπαλοί της. Συνθήκες ελευθερίας. Ernest Gellner.

Βιβλιοθήκη Πολιτικής Κοινωνιολογίας. Εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα. 1996.

Κοινωνία Πολιτών και Νεολαία. Ν. Γιαννής (επιμέλεια). Εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα. 2001.

Ομάδες πίεσης και Δημοκρατία. Γ. Θ. Μαυροκορδάτος. Εκδόσεις Πατάκη. Αθήνα. 2001. 6. D. Held, Μοντέλα Δημοκρατίας, «Πολύτροπο», 2003.

M.G. Schmidt, Θεωρίες Δημοκρατίας, «Σαββάλας», 2000).

σει την κοινωνική ευπάθεια ή παθogenεία, η κοινωνία των πολιτών εκδηλώνει την αλληλεγγύη της προς τους κοινωνικά ευπαθείς και παθογενείς, εθελοντικά, οριζόντια και άμεσα.

Η κοινωνία των πολιτών έχει την δυνατότητα και την ικανότητα να αντιλαμβάνεται την κρισιμότητα συγκεκριμένων καταστάσεων και να εξειδικεύει και να επεμβαίνει όπου θεωρήσει ότι είναι χρέος και να επέμβει.

Η κοινωνία των πολιτών αποτελεί ένα πάρα πολύ σημαντικό στοιχείο και παράγοντα τέτοιο που δημιουργεί όπου χρειάζεται «ασπίδα» προστασίας για τα άτομα εκείνα τα οποία βρίσκονται σε κακή οικονομική, κοινωνική ή ψυχοσωματική κατάσταση.

Βέβαια η κοινωνική προσφορά και δραστηριότητα της κοινωνίας των πολιτών δεν μπορεί να συγκριθεί με την κοινωνική προσφορά της Εκκλησίας, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των υπολοίπων φορέων της κάθε πόλης που είναι πιο οργανωμένη, πολυδιάστατη, πολυεπίπεδη καθώς και πιο αποτελεσματική.

Ωστόσο στη κοινωνία των πολιτών η προσφορά γίνεται ανιδιοτελώς, είναι αυθόρμητη αφού δεν είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένης πολιτικής, δηλαδή υπάρχει ανιδιοτέλεια, είναι ορθολογική καθώς και αντικειμενική. Όλα τα παραπάνω έχουν σαν αποτέλεσμα να δίνουν στη κοινωνία των πολιτών μια πιο ανθρώπινη διάσταση αφού απευθύνεται στο άτομο και όχι στη μάζα.

Τέλος δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι και στην περίπτωση του κράτους και στην περίπτωση της Εκκλησίας και στην περίπτωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της κοινότητας, ότι πρόκειται για αναγκαία και πολύ χρήσιμα σχήματα διαχειριστικής διαμεσολάβησης των χρημάτων που δίνει εθελοντικά μέσω φορολογίας ο χριστιανός και ο πολίτης. Είναι σημαντικό σε αυτό το σημείο να αποσαφηνίσουμε την έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού, κάτι που θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε το πρόβλημα. Τι αναπαριστά ή τι εννοεί ο πολύς κόσμος όταν αναφέρεται στην έννοια «αποκλεισμός».

Τι αναπαριστούν, δηλαδή τι εννοούν οι ειδικοί όταν καθιστούν τον όρο «αποκλεισμός» ή και τις αναπαραστάσεις που έχουν οι άνθρωποι για τον αποκλεισμό. Αντικείμενο επιστημονικής προσέγγισης. Πώς θα μπορούσε να ορισθεί ο κοινωνικός

αποκλεισμός και ποιες αντικειμενικές καταστάσεις θα μπορούσε να περιλαμβάνει ;

«Ο όρος κοινωνικός αποκλεισμός είναι μια έννοια κλειδί για τους αναλυτές και σχεδιαστές κοινωνικής πολιτικής στην Ευρώπη, οι οποίοι προσπαθούν να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τις σύνθετες διαδικασίες της πώλωσης της οικονομίας, της κοινωνίας και της πολιτικής. Αυτές οι διαδικασίες βαθύνουν τις κοινωνικές ανισότητες και θέτουν στο περιθώριο τις κοινωνικές και οικονομικές ζώνες μεγάλο αριθμό ατόμων, νοικοκυριών, τοπικών κοινωνιών ή ολόκληρων περιοχών».¹

Παλαιότερα κατά τη δεκαετία του 1970 στη Γαλλία χρησιμοποιήθηκε ο όρος του κοινωνικού αποκλεισμού για να χαρακτηρίσει άτομα ή ομάδες που ήταν απροστάτευτα από την κοινωνική ασφάλιση αλλά και γενικότερα που δεν είχαν καμία προστασία, τέτοια άτομα ή ομάδες ήταν αυτοί που είχαν ψυχοσωματικές αναπηρίες, ανήμποροι ηλικιωμένοι, άτομα με τάσεις αυτοκτονίας, κακοποιημένα παιδιά, μονογονεϊκές οικογένειες, παραβάτες ή πολυπροβληματικές οικογένειες, περιθωριακοί και άλλοι κοινωνικά «απροσάρμοστοι» πολίτες.

Βέβαια στη δεκαετία του 1980 και κάτω από την τεχνολογική, οικονομική, πολιτιστική και τέλος κοινωνική αλλαγή που υπέστη όχι μόνο η Γαλλία αλλά γενικότερα η Ευρώπη και κατά τη διάρκεια των συζητήσεων για τη «νέα φτώχεια» αντικατέστησαν το στενό και στιγματιστικό προσδιορισμό του κοινωνικού αποκλεισμού της δεκαετίας του 1970.

«Σε αυτή τη νέα προσέγγιση ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν εξισώνεται με τη φτώχεια αλλά παραπέμπει στη διαδικασία της κοινωνικής αποσύνθεσης, την αίσθηση της προοδευτικής ρήξης ανάμεσα στο άτομο και την κοινωνία εξαιτίας των επιδράσεων ορισμένων δυσμενών κοινωνικών αλλαγών. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται η αυξανόμενη μακροχρόνια ανεργία, ιδιαίτερα στους ανειδίκευτους εργάτες και τους μετανάστες, η αδυναμία των νέων να εισέλθουν για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας η αυξανόμενη οικογενειακή αστάθεια, τα ιδιαίτερα προβλήματα των απομονωμένων μονογονεϊκών νοικοκυριών και

¹ Γ. Ζαϊμάκης-Α. Κανδυλάκη «Δίκτυα κοινωνικής προστασίας, μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες ». Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005,σελ.70.

των αστέγων και η αυξανόμενη βία σε υποβαθμισμένες κατοικίες γειτονιών στις παρυφές της πόλης».¹ Αυτό που θεωρούμε απαραίτητο να επισημάνουμε, είναι ότι η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού σχεδόν αντικατέστησε την έννοια της ανεργίας στις σχετικές θεωρητικές συζητήσεις από τα μέσα της δεκαετίας του 1980. Από τότε δηλαδή που συνειδητοποιήθηκε η αποδόμηση και η συρρίκνωση του χώρου της εργασίας και διαπιστώθηκε η συνεχής αύξηση του ποσοστού των ανέργων σε όλη την Ευρώπη και σε όλη την Ελλάδα. Την αντικατέστησε όχι μόνο ως πιο ευρηματική για τις έρευνες από την έννοια 'ανεργία', αλλά περισσότερο ως περιεκτική ποικίλων φαινομένων που συνιστούν και παράγουν τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Εκτός των άλλων, η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού, περιλαμβάνει και την σειρά των εμφανών αλλά και άδηλων κοινωνικών συνεπειών της ανεργίας, άρα είναι ευρύτερη.

Δηλαδή την ευθραυστότητα ή και διάρρηξη των δεσμών των σε διεργασία αποκλεισμού ομάδων και κατηγοριών, από το νόμιμο και ενεργό κοινωνικό ιστό, που συγκροτούν και οι δομές και οι μέσα στο πλαίσιο τους κοινωνικά προσδιορισμένες σχέσεις.

Οι μηχανισμοί συγκρότησης, ενσωμάτωσης και ενεργοποίησης των ομάδων και κατηγοριών αυτών μέσα στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό, συχνά αποδεικνύονται αδύναμοι να αποτρέψουν τον αποκλεισμό τους και την περιθωριοποίησή τους.

Αυτή η εννοιολογική μετακίνηση από την ανεργία ως οικονομικό φαινόμενο στον αποκλεισμό ως κοινωνικό, άρχισε να αλλάζει την μέχρι και την δεκαετία του 80 κυρίαρχη αναπαράσταση κάθετης ιεράρχησης των κοινωνικών ανισοτήτων. Μέχρι τότε λέγαμε οι άνω, οι μεσαίοι, οι κάτω. Αυτοί που έχουν πολλά, λίγα, καθόλου. Οι αστοί, οι μικροαστοί, οι προλετάριοι κ.λ.π. Οι άνισοι, με την έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως πλέον ορίζονται ως οι εντός και οι εκτός.

Ως οι μετέχοντες στο παραγωγικό και κατ' επέκταση στο κοινωνικό παιχνίδι και οι εκτός παιχνιδιού. Ως οι λειτουργικά συνδεδεμένοι με το κυρίαρχο πλέγμα κοινωνικών σχέσεων, που διασφαλίζει περισσότερο ή λιγότερο βιολογική και κυρίως την

¹ Γ. Ζαϊμάκης-Α. Κανδυλάκη «Δίκτυα κοινωνικής προστασίας, μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες». Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005,σελ.70.

κοινωνική επιβίωση, που δεν είναι καθόλου λιγότερο σημαντική. Και ως η αποκομμένη από τις διαδικασίες της παραγωγής και των ανταλλαγών. Των υλικών και των συμβολικών αγαθών. Δηλαδή το νόμιμο κοινωνικό ιστό.

Με ένα λόγο, πρόκειται για εκείνους οι οποίοι μπορούν να θεωρούνται ως οι ναυαγοί της κοινωνίας της μισθωτής εργασίας. Διότι το φαινόμενο της μισθωτής εργασίας παρήγαγε τις κατηγορίες αυτές σε μεγάλο βαθμό. Η έννοια του αποκλεισμού, η ανεργία, η φτώχεια, το να έχει κανείς λίγα, ελάχιστα ή καθόλου, είναι οικονομικό φαινόμενο. Ο αποκλεισμός όμως είναι φαινόμενο κοινωνικό. Δηλαδή ευρύτερο και βαθύτερο. Έχει ακόμα και ψυχολογικές διαστάσεις.

Αποδιοργανώνει τις εσωτερικές δυνάμεις του αποκλεισμένου ατόμου - προσώπου.

Το αποδυναμώνει λοιπόν το άτομο - πρόσωπο για αγώνα διεκδίκησης μιας θέσης όχι μόνο εργασίας, αλλά και μιας θέσης μέσα στην κοινωνία. Κατά συνέπεια φθείρει τον ιστό της κοινωνικής συνοχής.

Οι αποκλεισμένες πληθυσμιακές κατηγορίες δεν επικοινωνούν πλέον με τους εντός και με τα λοιπά δομικά συστατικά στοιχεία της κοινωνίας στην οποία ανήκαν προηγουμένως ενδεχομένως ή θα έπρεπε να ανήκουν πλήρως.

Μια άλλη σημαντική διάσταση της νέας αυτής κοινωνικής αναπαράστασης του αποκλεισμού, είναι ότι μετακινήθηκε η προσοχή και το ενδιαφέρον ανάλυσης από τα γεγονότα - φαινόμενα του αποκλεισμού στις διεργασίες και διαδικασίες πρόκλησης του φαινομένου.

Επισημάνθηκε ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός και η κοινωνική περιθωριοποίηση δεν συμβαίνουν από τη μια ημέρα στην άλλη, αλλά είναι προϊόν μακρόν, μη συνειδητοποιημένων συνήθως από το άτομο κοινωνικών, εξωτερικών αλλαγών.

Δηλαδή δομικών διεργασιών δόμησης και συγκρότησης προϋποθέσεων τους, τις οποίες το άτομο έχει ελάχιστες ή μόνο θεωρητικές πιθανότητες να ανατρέψει, εκμεταλλευόμενο ενδεχομένως κάποιες ευκαιρίες, αν μπορεί να το κάνει.

Ένας ξένος κοινωνιολόγος περιγράφει αναλυτικά την διάσταση αυτών των μακρών ενίοτε διεργασιών προετοιμασίας και κατεύθυνσης ομάδων και κατηγοριών προς τον κοινωνικό αποκλεισμό, στην μελέτη του την οποία επιγράφει από τον

κοινωνικό αποκλεισμό ως δεδομένη κατάσταση στην κοινωνική ευπάθεια ως διαδικασία.

Έτσι το εννοιολογικό πεδίο του κοινωνικού αποκλεισμού διευρύνθηκε, περιλαμβάνοντας και την συστηματική παρακολούθηση και μελέτη διαφόρων πληθυσμιακών κατηγοριών και κοινωνικών ομάδων που εμφανίζουν διεργασιακά πρόδρομα συμπτώματα αποκλεισμού, διαφόρων σταδίων ή διαβαθμίσεων.

Τα δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι η συνεχής αυξητική τάση του αριθμού των παντός είδους αποκλεισμένων, βαίνει παράλληλα και αντιφατικά προς την γενική οικονομική ανάπτυξη και συσσώρευση πλούτου.

Όπου ο πλούτος αυξάνεται, εκεί αυξάνεται και το ποσοστό των αποκλεισμένων.

«Ενώ αναμενόταν μέχρι την δεκαετία του 1970 η γενική οικονομική ανάπτυξη να επιφέρει την ευημερία όλου του πληθυσμού, συνέβη και εξακολουθεί να συμβαίνει μέχρι σήμερα το παράλογο, να επιφέρει περισσότερο ή λιγότερο την συνεχή βελτίωση βέβαια του οικονομικού και κοινωνικού επιπέδου, μόνο όμως των ευνοημένων 2/3 της κοινωνίας και να θέτει σε τροχιά αποκλεισμού, μη αναστρέψιμη, το μη ευνοημένο 1/3. Πρόκειται για δομικό φαινόμενο και όχι βέβαια για σύμπτωση ατομικών περιπτώσεων. Οι κοινωνιολόγοι από τότε είχαν επισημάνει ότι η φτώχεια δεν ήταν πρόβλημα μόνο των χωρών του τρίτου κόσμου. Αλλά και φαινόμενο ενδημικό, με αυξητικές τάσεις των πλούσιων χωρών.»¹ Πρόκειται για εγγενή αρνητική συνέπεια της εμφανιζόμενης ως γενικής ευημερίας. Πρόκειται για τα θύματα της οικονομικής ανάπτυξης. Ενώ παλιότερα οι προς αποκλεισμό ή οι αποκλεισμένες κατηγορίες του πληθυσμού, ήταν τα υπό εκμετάλλευση μέχρι εξαντλήσεως εργατικά χέρια, σήμερα είναι αυτοί που περισσεύουν. Οι περιττοί, οι άχρηστοι του συστήματος παραγωγής και αγοράς. Δηλαδή οι κοινωνικά άχρηστοι.

Έτσι το μέγα πολιτικό ζήτημα των ανεπτυγμένων κοινωνικά χωρών είναι να επινοήσουν και να εφαρμόσουν τρόπους οργάνωσης και κοινωνικής αλληλεγγύης. Τέτοιους που να είναι κατάλληλοι και ικανοί να αποτρέψουν τον αποκλεισμό ενός

¹(βλ. «κοινωνική παρέμβαση για τη καταπολέμηση της φτώχειας θεσμοί-εξέλιξη», έκδοση γραφείου δημοτικής μέριμνας Δήμου Πατρέων, Πάτρα 2000).

σημαντικού μέρους του πληθυσμού τους, τον οποίο προκαλεί η λογική της ανάπτυξης τους.

Ήδη οι κυβερνήσεις των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν την κατάστροφη ενός σχεδίου μιας από κοινού αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων της ανάπτυξης τους, δηλαδή του κοινωνικού αποκλεισμού. Δηλαδή αντελήφθησαν ότι ούτε κάθε κράτος μόνος του είναι ικανό να αντιμετωπίσει το φαινόμενο.

Πολύ περισσότερο, δεν μπορεί ουσιαστικά να το αντιμετωπίσει ούτε ο Δήμος ούτε η Εκκλησία. Τελικά, πρέπει να υπάρξει συντονισμός. Ασφαλώς υπάρχουν ατομικές ευθύνες για τις επιλογές που κάνει ο καθένας. Αλλά συχνά είναι η λογική της κοινωνίας που ωθεί τα άτομα ή τα αναγκάζει να τις κάνει.

Κανένας δεν θέλει να βρεθεί σε μία προβληματική κατάσταση που τον απομονώνει και τον αποκλείει από το φυσιολογικό και νόμιμο δίκτυο σχέσεων και θεσμών, που συγκροτούν και συγκρατούν τους άλλους στο πλαίσιο της κοινωνίας.

Κανένας δε ονειρεύτηκε και δεν θέλησε συνειδητά να βρεθεί με υποχρεώσεις και χωρίς δουλειά. Κανείς δεν επέλεξε ελεύθερα να αποκλειστεί ως ναρκομανής, ως αλκοολικός, ως ομοφυλόφιλος, ως γέρος, ως φτωχός, ως μόνος άγαμος γονέας ενός ή περισσότερων παιδιών, ως οικονομικός μετανάστης, ως τσιγγάνος ή ως κακός μαθητής, ως ανειδίκευτος, ως άστεγος, ως περιπλανώμενος, ως πένης.

Παρά το ότι μπορούσε βέβαια να έχει κάνει και ο ίδιος κάτι σε ατομικό επίπεδο για να τα αποφύγει. Αλλά αν τα αποφεύγει αυτός, δεν θα τα απέφευγαν κάποιοι άλλοι αφού η λογική της δομής είναι πολύ ισχυρή.

Έτσι οι προσπάθειες αυτές που συντονίζονται από την Εκκλησία, της οποίας το έργο γνωρίζουμε πολύ καλά από κοντά και άμεσα και του Δήμου, δε είναι ελεημοσύνη, είναι υποχρέωση.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι τρεις είναι οι πυλώνες οι οποίοι καθορίζουν την κοινωνική πολιτική ενός κράτους:

Η κεντρική εξουσία, η θρησκεία, η οποιαδήποτε θρησκεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Οι τρεις αυτοί πυλώνες δημιουργούν τις προϋποθέσεις τους ώστε να γίνει προσπάθεια να βγουν οι κοινωνικά αποκλεισμένες

ομάδες από το τέλμα και να μπορούν να σωθούν όσοι μπορούν. Μερικοί προσθέτουν δυο ακόμα πυλώνες. Αυτές είναι η αγορά και η οικογένεια.¹

Είναι γεγονός στην πατρίδα μας ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα στο ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση ήταν συνυφασμένη με τις δεντροστοιχίες, με τα σκουπίδια, με τις λακκούβες στους δρόμους.

Και είναι γεγονός ότι είναι βασικές αρμοδιότητες αυτής, δεν είχε αναδειχθεί όμως ένα γεγονός σημαντικό. Ότι έχει άμεση σχέση με τη γρήγορη αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων που μπορεί να μαστίζουν κάθε τοπική κοινωνία.

Γιατί η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί εύκολα να εισδύει μέσα στον κοινωνικό ιστό και ανιχνεύει τα κοινωνικά προβλήματα τα οποία δημιουργούνται. Το ίδιο πράγμα είναι και η Εκκλησία και οι τοπικές Μητροπόλεις. Με έναν άλλο παράγοντα έχει σχέση με την ιδέα, με την ηθική, έχει σχέση με τον εθελοντισμό και με το κήρυγμα του Χριστού. Και είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις ομάδες εκείνες οι οποίες πάσχουν.

Και τρίτη είναι η κεντρική εξουσία. Είναι γεγονός ότι ο νομοθέτης έχει προβλέψει, άσχετα με τον τελευταίο νόμο του 1994 που αναφέρει ορισμένα πράγματα, ότι είναι μέλημα της κεντρικής εξουσίας, π.χ. η αντιμετώπιση των προβλημάτων των αστέγων. Που άστεγος, δεν είναι μόνο αυτός ο οποίος είναι σε ένα παγκάκι ή το βρίσκεις σε ένα βαγόνι ενός τραίνου. Είναι το 1/10000 του ελληνικού πληθυσμού. Γιατί όταν μιλάμε για αστέγους, βάσει των διεθνών προτύπων και της έκθεσης του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για τους αστέγους στην Ελλάδα, μιλάμε ότι το 1/10000 των ευρισκομένων στην Ελλάδα, είτε Ελλήνων είτε ξένων, θεωρούνται άστεγοι.

«Η αγορά επίσης είναι η κύρια πηγή ευημερίας για τους περισσότερους πολίτες κατά τη διάρκεια του μεγαλύτερου μέρους της ενήλικης ζωής τους, διότι αφ ενός το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος τους προέρχεται από την εργασία αφ ετέρου οι πλείστες κοινωνικές υπηρεσίες αγοράζονται στην αγορά. Η αμοιβαιότητα του συγγενικού δεσμού που αντιπροσωπεύει παραδοσιακά η οικογένεια είναι επίσης μια άλλη κύρια πηγή κοινωνικής προστασίας και ασφάλειας, ιδιαίτε-

¹G. Esping-Andersen « Γιατί χρειαζόμαστε ένα νέο κοινωνικό κράτος», Εκδόσεις ΔΙΟΝΙΚΟΣ, 2006.

ρα από την άποψη των υπηρεσιών φροντίδας, αλλά επίσης από την άποψη της κοινής συγκέντρωσης των εισοδημάτων. Η παραγωγή προστασίας στο πλαίσιο της οικογένειας εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά σημαντική, ιδίως στη Νότια Ευρώπη. Ο ρόλος του κράτους στη παραγωγή προστασίας δεν βασίζεται ούτε στην αγοραστική του δύναμη από την αμοιβαιότητα, αλλά σε ένα αναδιανεμητικό «κοινωνικό συμβόλαιο», που αντικατοπτρίζει κάποιες μορφές συλλογικής αλληλεγγύης». ¹

Στην ουσία βέβαια η πραγματικότητα της κοινωνικής προστασίας είναι αποτέλεσμα του τρόπου αλληλεπίδρασης των παραπάνω πέντε πυλώνων. Εάν ένας από τους πέντε πυλώνες είναι ανενεργός, τότε είναι σχεδόν σίγουρο ότι το βάρος θα κληθούν να σηκώσουν οι εναπομείναντες τέσσερις πυλώνες ή σε άλλη περίπτωση τα άλυτα προβλήματα θα συσσωρευτούν. Όταν λοιπόν αναλαμβάνουμε τη σχεδίαση πολιτικών θα πρέπει να αντιλαμβανόμαστε αν το κράτος, η τοπική αυτοδιοίκηση, η οικογένεια, η Εκκλησία ή η αγορά μπορούν πραγματικά να αναλάβουν τέτοιου είδους ευθύνες.

Το θέμα των αστέγων στην Ελλάδα, δηλαδή αυτών των ανθρώπων τους οποίους βλέπουμε είτε στα τραίνα είτε στα παγκάκια είτε σε σπίτια τα οποία είναι κατεστραμμένα να κοιμόνται και η μόνη βοήθεια τους να είναι ένα πιάτο φαγητό είτε από την Εκκλησία είτε από κάποιους φιλάνθρωπους. Δεν είναι παλιό στην Ελλάδα.

Είναι ένα πρόβλημα το οποίο ενέκυψε τα τελευταία δέκα με δεκαπέντε χρόνια, όταν υπήρξαν ραγδαίες εξελίξεις, κοινωνικο-οικονομικές και πολιτικές, ιδιαίτερα στα βόρεια σύνορα μας.

Καθώς επίσης και τα προβλήματα που προήλθαν από την Μέση Ανατολή, ιδιαίτερα με το πρόβλημα του Ιράκ.

Έτσι λοιπόν ένας πολύ μεγάλος αριθμός συνανθρώπων μας οι οποίοι με ένα δισάκι στον ώμο είτε συνοδευόμενοι από εμπόρους που τους μετακινούσαν είτε μόνοι τους, ήρθαν εδώ για να αναζητήσουν ένα καλύτερο αύριο ή σαν ενδιάμεσος σταθμός για το εξωτερικό, όπως είναι οι Κούρδοι.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα όμως μια αλυσίδα προβλημάτων, με αποτέλεσμα να έχουμε πλέον άστεγους και Έλληνες και μάλιστα σε ικανό αριθμό.

¹βλ. G. Esping-Andersen « Γιατί χρειαζόμαστε ένα νέο κοινωνικό κράτος», Εκδόσεις ΔΙΟΝΙΚΟΣ, 2006

Έτσι δημιουργήθηκε η ανάγκη τα άτομα αυτά να έχουν την προσωρινή τους στέγαση, καθημερινό φαγητό, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, κοινωνική υποστήριξη από κοινωνικούς λειτουργούς, ατομική καθαριότητα.

Επίσης υπάρχουν προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κοινωνική τους επανένταξη και την απόδοση τους στην κοινωνία. Τα προγράμματα αυτά αφορούν τους ξένους μετανάστες, καθώς επίσης και εκείνους που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Έτσι λοιπόν οι τοπικές κοινωνίες δεν μπορεί να μένουν απαθείς είτε το θέλουν είτε δεν το θέλουν κάποιιοι. Το βήμα θα είναι μεγάλο, θα είναι δύσκολο. Ήδη στελέχη έχουν πάει και στην Αγγλία και στη Γαλλία και στη Γερμανία, κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι κ.λ.π. για να εκπαιδευτούν. Και θα στελεχώσουν το πρώτο κέντρο απεξάρτησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Έτσι λοιπόν τα τέσσερα πρώτα σημεία στα οποία επικεντρώθηκε ο δήμος ήταν: Το πρώτο η σίτιση, το δεύτερο ήταν η προσωρινή στέγαση, το τρίτο η ιατροκοινωνική παρακολούθηση όλων αυτών των ανθρώπων και το τέταρτο ήταν και είναι η κοινωνική τους επανένταξη.

Είναι άξιο λόγου ότι τα άτομα τα οποία μένουν στις εγκαταστάσεις των δήμων και συμμετέχουν γενικότερα σε τέτοια προγράμματα είχαν προηγούμενη απασχόληση, και μάλιστα το 99% των ανθρώπων αυτών ήταν εργαζόμενοι, δεν ήταν κανένας μη απασχολούμενος.

Που σημαίνει σε τελευταία ανάλυση ότι ο οποιοσδήποτε από εμάς υπό συνθήκες που μπορεί να δημιουργηθούν, μπορεί να βρεθούμε εκεί που βρέθηκαν αυτοί οι άνθρωποι. Δεν είχαν ούτε ψυχιατρικά προβλήματα ούτε άλλα προβλήματα. Οικογενειακά προβλήματα, προβλήματα δουλειάς και κάποια άλλα, τα οποία τους ώθησαν εκεί.

Γι' αυτό λοιπόν καταλαβαίνουμε ότι η προσπάθεια πρέπει να είναι και μεγάλη και ουσιαστική. Η σύμπνοια και αλληλοενημέρωση και συνεργασία, τόσο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της κεντρικής εξουσίας και της Εκκλησίας, έχουν πολλά να προσφέρουν.

Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε τη δραστηριότητα του Δήμου Πατρέων στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης και συνεργασίας για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού

και της φτώχειας καθώς και για την προστασία και μέριμνα των ευπαθών ομάδων.

1. ΤΡΕΙΣ ΝΕΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ

Τα τελευταία 8 χρόνια τόσο η Ιερά Μητρόπολη Πατρών όσο και ο Δήμος της Πάτρας προσπάθησαν να εξεύρουν τρόπους κοινωνικής αλληλεγγύης προς τα άτομα εκείνα που είχαν πραγματική ανάγκη. Αυτή η προσπάθεια εκδηλώθηκε στους τρεις τομείς της κοινής δραστηριότητας των προηγουμένων. Τράπεζα Τροφίμων, Στέγη Αστεγών, Ταμείο Αλληλοβοήθειας.

Ενώ παράλληλα προσφέρουν στον τομέα της σίτισης των ενδεών συνανθρώπων μας σε καθημερινή βάση, εκτός από τη Στέγη Αγάπης της Ιεράς Μητροπόλεως και αρκετές ενορίες της Ιεράς Μητροπόλης Πατρών. Στις στέγες αγάπης, προσφέρονται 6.000 μερίδες.

Η προσφορά της τοπικής Εκκλησίας στον τομέα των αλλοδαπών μεταναστών που πλημμυρίζουν την πόλη, είναι μέγιστη. Αυτοί οι άνθρωποι ήρθαν πεινασμένοι εδώ και η Εκκλησία και ο Δήμος δεν έπρεπε να αδιαφορήσουν. Μέχρι πρότινος η Ιερά Μητρόπολη και οι ενορίες είχαν αναλάβει την καθημερινή σίτιση 600 περίπου Κούρδων προσφύγων για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα.

Επίσης, μηνιαίως δίνεται οικονομική βοήθεια για παροχή φαρμάκων, ενίσχυση απόρων φοιτητών, εξόφληση λογαριασμών ΔΕΗ και ΔΕΥΑΠ. Σημαντική είναι η συμβολή στην προσπάθεια απεξάρτησης ναρκομανών, όπως σημαντική είναι και η όλη δραστηριότητα των 34 ενοριακών φιλόπτωχων ταμείων της Ιεράς Μητροπόλεως. Αυτή η συνεργασία ικανοποιεί βαθύτατα τους κατοίκους της Πάτρας βλέποντας την πολιτεία να συνεργάζεται με την Εκκλησία σε ένα τόσο σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα.

Εφόσον και για τους δύο θεσμούς ο άνθρωπος είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος τους, ο καλύτερος τρόπος για να υπηρετηθεί ο σκοπός αυτός, είναι η κοινή προσπάθεια και η συνεργασία.

Έτσι καλύπτονται πολλά κενά. Οι κοινές εμπειρίες συμβάλλουν στην καλύτερη και αρτιότερη διευθέτηση και επίλυση των προβλημάτων που από κοινού αντιμετωπίζουν. Ταυτόχρονα, λειτουργούν ενωτικά και στον λαό. Δίνοντας με αυτή την συνεργασία ένα πρότυπο έμπνευσης. Παρατηρούμε λοιπόν ότι η Μητρόπολη και ο Δήμος Πατρών διακινούνται στον ίδιο χώρο, ευρύτερο μεν την Αχαΐα η Μητρόπολη και στενότερο ο Δήμος

στην δημοτική περιφέρεια της πόλεως και εν μέρει των προαστίων των Πατρών. Αυτό δε το γεγονός ότι εξυπηρετούνε από κοινού τον ίδιον λαό, δίνει μια αφορμή να επισημάνουμε ότι δεν είναι απόλυτος ο διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων της Μητροπόλεως στον πνευματικό τομέα και του Δήμου στον τομέα των υλικών αναγκών.

Υπάρχουν πολλά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, κυρίως δε στα ζητήματα της πρόνοιας, οι ρόλοι των δύο πλευρών διασταυρώνονται. Όχι μόνο διότι στην υλική πρόνοια και προστασία των αδυνάτων μελών της κοινωνίας έχουν μερίδιο ευθύνης και οι δύο συντελεστές, Εκκλησία και Δήμος και άλλοι πέραν αυτών κοινωνικοί παράγοντες αλλά και γιατί ο όρος "πρόνοια", έχει πολλούς τομείς και πολλές εκφάνσεις έτσι ώστε η ευρύτερη συμμετοχή υπηρεσιών και ιδρυμάτων και άλλων φορέων, δίνει αποτελέσματα.

Ήδη η πείρα που αποκτήθηκε στη πόλη των Πατρών από αυτή την συνεργασία, αποδείχθηκε πολύτιμη. Από τις πρώτες ημέρες φάνηκαν οι καρποί της κοινής προσπάθειας. Τρία ιδρύματα προέκυψαν αμέσως και τέθηκαν σε λειτουργία : "Στέγη Αστεγών", "Τράπεζα Τροφίμων και Ενδυμάτων και Παιχνιδιών" και "Ταμείο Αλληλοβοήθειας".

Η συνεργασία αυτή αποτελεί κοινωνικό αίτημα, σε μια εποχή που οι ραγδαίες εξελίξεις σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, αντί να ενώνουν τους ανθρώπους, τους αποξενώνουν ακόμα περισσότερο.

Δηλαδή αυτή προσπάθεια δεν αποβλέπει στη μονοδιάστατη προσπάθεια παροχής υλικών αγαθών προς τους ενδεείς, αλλά συμβάλλει και στην ανάπτυξη υγιών σχέσεων μεταξύ των συνεργατών και των ενδεών συνανθρώπων μας.

«Στην αρμοδιότητα των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων. Καθώς και η εκπόνηση και η εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης για τις κοινωνικά αποκλεισμένες και αδύναμες ομάδες. Βάσει του άρθρου 41 του Ν 2218 /1994»¹ Είναι φυσικό οι αιρετοί εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας, να ευρίσκονται κοντά στα προβλήματα των δημοτών,

¹(βλ. πρακτικά πρώτου Πανελληνίου συνεδρίου δημοτικής μέριμνας σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Πατρών, με θέμα «συνεργασία τοπικής αυτοδιοίκησης, Εκκλησίας και τοπικής κοινωνίας για την αντιμετώπιση των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων από την φτώχεια», Πάτρα 2000)

να αφουγκράζονται σε απόσταση αναπνοής την αγωνία και την κραυγή απόγνωσης των εμπερίστατων συνανθρώπων μας. Είναι επίσης εύλογο να υπάρχει η απαίτηση για άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση των Δήμων στα φλέγοντα και ζωτικά προβλήματα των δημοτών.

Φυσικά αποτελεί πρωτίστως υποχρέωση της πολιτείας η μέριμνα και η λήψη ειδικών μέτρων για την περίθαλψη των απόρων, όπως άλλωστε προβλέπει το άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση όμως έχει την δυνατότητα να διερευνά και να καταγράφει τις ανάγκες και τα προβλήματα του πληθυσμού άμεσα, ταχύτερα και αποτελεσματικά.

Καθώς οι μηχανισμοί λήψης των αποφάσεων, είναι περισσότερο ευέλικτοι και λειτουργούν στα πλαίσια της αποκέντρωσης. Συγχρόνως είναι αποτελεσματικοί στην άσκηση κοινωνικού ελέγχου, ιδιαίτερος όταν θεμελιώνει τους ανάλογους μηχανισμούς μέσα στην ίδια κοινότητα σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς.

Σαν μορφή δημόσιας διοίκησης η Τοπική Αυτοδιοίκηση ενθαρρύνει την λαϊκή συμμετοχή με παράλληλη εξασφάλιση της συνεργασίας του πολίτη στον σχεδιασμό της δημοτικής πολιτικής στη βάση του. Αλλά και στην υλοποίηση προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον τρόπο ζωής και τους κοινωνικούς θεσμούς που πλαισιώνουν μια κοινότητα στην ολική της μορφή. Προκειμένου να πετύχει ο Δήμος στον συγκεκριμένο σκοπό της εφαρμογής κοινωνικών προγραμμάτων, θα πρέπει απαραίτητα να εξασφαλίσει συγκεκριμένους οικονομικούς πόρους. Υπάρχουν πολλές κατευθύνσεις που μπορεί να ακολουθήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση για εξεύρεση πόρων, όπως η υλοποίηση ενός κοινωνικού προγράμματος, ευρωπαϊκή επιδότηση, δωρεές, κληροδοτήματα, δημοτικά τέλη κ.λ.π.

Τρεις όμως είναι οι σπουδαιότερες κατευθύνσεις για την εξασφάλιση πόρων, για την εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων. Η πρώτη κατεύθυνση αφορά την εξασφάλιση πόρων από την πολιτεία και μπορεί να έχει την μορφή σταθερής επιδότησης.

Η δεύτερη κατεύθυνση αφορά την εξασφάλιση πόρων από εύρωστους τοπικούς χορηγούς. Οι οποίοι ενισχύονται από την τοπική κοινωνία και αποδίδουν σε αυτή τα δέοντα, στο μέτρο

του δυνατού. Και η τρίτη και σπουδαιότερη πηγή πόρων είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών και η συμμετοχή τους.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί και πρέπει να διαδραματίσει πρωταρχικό ρόλο στην θεσμοθέτηση και την κατοχύρωση δομών ασκήσεων κοινωνικής πολιτικής. Για την υλοποίηση του σκοπού αυτού απαιτείται:

- 1) Διερεύνηση, καταγραφή και ιεράρχηση των κοινωνικών προβλημάτων του συγκεκριμένου εκάστοτε τόπου και χώρου
- 2) Σχεδιασμός και ετήσιος προγραμματισμός δημοτικής δράσεως για την κάλυψη των διαπιστωμένων αναγκών
- 3) Δημιουργία κατάλληλων θεσμών και ολοκληρωμένων προγραμμάτων κοινωνικής δράσεως.
- 4) Οργάνωση κοινωνικής υπηρεσίας, πλαισιωμένης από το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό.
- 5) Σύσταση ευέλικτης διοικητικής επιτροπής, που να εκπροσωπεί ευρύτερο φάσμα της τοπικής κοινωνίας : Δήμος, Εκκλησία, φορείς.
- 6) Εξεύρεση οικονομικών πόρων.
- 7) Πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση της Τοπικής Κοινωνίας.

Στην πόλη των Πατρών όπου δυστυχώς η ανεργία κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα και αρκετές δεκάδες οικογενειών αλλά και μεμονωμένων ατόμων βρίσκονται σε άθλια οικονομική κατάσταση με συνέπεια να αντιμετωπίζουν άμεση ανάγκη, στερούμενοι των βασικών ειδών διατροφής και αυτού ακόμα του επιουσίου άρτου, ζώντας κάτω από τα όρια της φτώχειας η Ιερά Μητρόπολις και ο Δήμος παρέδωσαν ένα πρότυπο μοντέλο τριών νέων θεσμών στην υπηρεσία του δημότη. Δήμος και Ιερά Μητρόπολη κινητοποιούνται άμεσα σε αγαστή σύμπνοια και συνεργασία με την τοπική κοινωνία και δημιουργούν αντισώματα στην μακροχρόνια ασθένεια που φθείρει το σώμα της κοινωνίας.

Γίνονται ιδρυτές και θεμελιωτές νέων θεσμών, που προβάλλουν αρχές και ιδεώδη πάνω στα οποία πρέπει να στηρίζεται η σύγχρονη κοινωνία. Βασικές αρχές που διέπουν τους θεσμούς αυτούς είναι η συνεργασία μεταξύ των φορέων της πόλεως και της κοινωνίας μας ευρύτερα, πέρα από

μικροπολιτικές σκοπιμότητες, διαφορετικές αντιλήψεις και φιλοσοφίες.

Καθώς και η αγάπη προς τον παράγοντα άνθρωπο, που πραγματικά έχει ανάγκη και χρειάζεται στην συμπαράσταση του κοινωνικού συνόλου και την μέριμνα της πολιτείας. Κάτω από αυτές τις βασικές αρχές και αντιλήψεις ιδρύθηκε το γραφείο Δημοτικής Μέριμνας του Δήμου Πατρέων. Και περιελήφθη στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας ως «γραφείο παρά τω Δημάρχω».

Και αυτό, για να έχει αυξημένο κύρος η συνεργασία του Δήμου με την Ιερά Μητρόπολη.

Σύμφωνα με τον κανονισμό, το γραφείο Δημοτικής Μέριμνας, ασχολείται με την καταγραφή των ενδεών, απόρων, αστέγων και γενικώς των χρηζόντων υλικής βοήθειας δημοτών. Και φροντίζει για την σίτιση, στέγαση, παροχή τροφίμων, ενδύσεως καθώς και την κατά το δυνατόν οικονομική στήριξη τους σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Πατρών.

Επιμελείται για την λειτουργία της Στέγης Αστέγων. Φροντίζει σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη για την λειτουργία της Τράπεζας Τροφίμων, ενδύσεων και παιχνιδιών. Ενεργεί για την οικονομική ενίσχυση και στήριξη ειδικών περιπτώσεων οικονομικώς αδυνάτων, κυρίως ανίκανων για εργασία δημοτών, δημιουργώντας ταμείο αλληλοβοήθειας απόρων.

Οργανώνει εκδηλώσεις για την οικονομική στήριξη του Ταμείου Αλληλοβοήθειας, φροντίζει για την δωρεάν φιλοξενία σε κατασκηνώσεις τέκνων απόρων οικογενειών, καθώς και οικογενειών χαμηλών εισοδημάτων. Επιμελείται για την σίτιση εμπερίστατων αλλοδαπών που διαβιούν στην πόλη σε συνεργασία με άλλους φορείς. Γενικώς προβαίνει σε κάθε εύλογη ενέργεια για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των συνδημοτών που χρίζουν βοήθειας.

2. Η ΣΤΕΓΗ ΑΣΤΕΓΩΝ

Την 5η Μαΐου 1999 έγιναν τα εγκαίνια της Στέγης Αστεγών. Η Στέγη φιλοξενείται σε ένα διώροφο κτίριο επί της οδού Γεωργίου Ρούφου 81 στην άνω πόλη και είναι συνολικά περίπου 180 τ.μ. Στο ισόγειο φιλοξενούνται οι γυναίκες και στο ανώγειο οι άνδρες. Κάθε όροφος είναι διαμορφωμένος σε χωριστά δωμάτια και έχει αρκετούς βοηθητικούς χώρους, τραπεζαρία, κουζίνα, τουαλέτες καθώς και αύλειο χώρο.

Σήμερα φιλοξενούνται οκτώ άνδρες στο ανώγειο και δύο γυναίκες στο ισόγειο. Η φιλοξενία αυτή γίνεται βάσει της καταγραφής και των αιτημάτων τα οποία έχουμε, διότι είναι εύλογο εάν υπάρξουν περισσότερες αιτήσεις και μεγαλύτερη ανάγκη, ότι τόσο η Ιερά Μητρόπολη όσο και ο Δήμος θα ανταποκριθούν με την δημιουργία και δεύτερης Στέγης Αστεγών.

Εκτός από την ζεστή και φιλόξενη στέγη που έχει όλες τις ανέσεις, θέρμανση, ψυχαγωγικά μέσα, εξοπλισμένη κουζίνα, παρέχεται καθημερινή σίτιση από την Ιερά Μητρόπολη Πατρών, στην γειτονική Στέγη Αγάπης επί της οδού Μητροπολίτου Νεοφύτου.

Είναι γεγονός ότι ο νέος αυτός θεσμός ήρθε να καλύψει ένα κενό αγάπης προς τους ανθρώπους εκείνους οι οποίοι ζούσαν στις ρύμες και τις οδούς της πόλης σε παραπήγματα και παγκάκια πλατειών, κάτω από αντίξοες συνθήκες που προσβάλλουν τον παράγοντα άνθρωπο.

Και ενώ όλοι είχαν επισημάνει το πρόβλημα των αστεγών που ζούσαν στην πόλη των Πατρών, την οριστική και ριζική λύση, ήρθε να δώσει στο ζήτημα η ίδρυση και λειτουργία της Στέγης. Με την υπ' αριθ. 255/30/3/1999 ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. μας και την υπ' αριθ. 1 της 27/4/1999 αποφάσεως του μητροπολιτικού συμβουλίου της πόλεως μας ψηφίστηκε ο κανονισμός λειτουργίας της Στέγης Αστεγών που περιλαμβάνει δέκα άρθρα.

Στο πρώτο άρθρο καθορίζεται ο σκοπός λειτουργίας, που είναι η φιλοξενία πρωταρχικά σε αστεγούς απόρους δημότες της πόλεως μας. Στα πλαίσια της γενικότερης φιλοσοφίας μέριμνας για τους πολίτες, σκοπός είναι η μετέπειτα κοινωνική επανένταξη αυτών

των πολιτών στην τοπική μας κοινωνία και ήδη έχουμε απτά παραδείγματα.

Η Στέγη διοικείται από τετραμελή επιτροπή η οποία αποτελείται από τον Πρωτοσύγκελο της Ιεράς Μητροπόλεως και τον υπεύθυνο του γενικού φιλόπτωχου ταμείου από την πλευρά της Εκκλησίας. Καθώς και τον αρμόδιο Αντιδήμαρχο από την πλευρά της δημοτικής μέριμνας και τον αρμόδιο κοινωνικό λειτουργό εκ μέρους του Δήμου.

Η ανωτέρω επιτροπή αναθέτει σε κατάλληλο πρόσωπο με την υπόδειξη του υπευθύνου του γενικού φιλόπτωχου ταμείου της Ιεράς Μητροπόλεως, την Διεύθυνση της Στέγης των αστέγων πολιτών. Στο άρθρο 3 ορίζονται τα καθήκοντα του Διευθυντή, ο οποίος ασκεί την διοίκηση και την εποπτεία της Στέγης. Τα έξοδα λειτουργίας κατανέμονται μεταξύ των δύο συνεργατών φορέων.

Στο άρθρο 4 ορίζονται τα κριτήρια εισαγωγής. Για την εισαγωγή απαιτείται έκθεση κοινωνικής έρευνας του κοινωνικού λειτουργού, καθώς και η εισήγηση για την φιλοξενία του ενδιαφερομένου. Στην συνέχεια δε απόφαση του Διευθυντή και έγκριση της επιτροπής.

Κατά την διάρκεια της εξέτασης της αίτησης του ενδιαφερομένου, ο ίδιος υποβάλλεται σε ιατρικές εξετάσεις, για τυχόν μολυσματικές μεταδοτικές ασθένειες από τα νοσοκομειακά ιδρύματα της περιοχής. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να είναι άτομα στα όρια της οικονομικής και κοινωνικής ανέχειας, μοναχικά, να αυτοεξυπηρετούνται και φυσικά να χρίζουν αμέσου ανάγκης στέγης.

Ο κοινωνικός λειτουργός έρχεται σε καθημερινή επαφή με τους φιλοξενούμενους και επιμελείται προσωπικά των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, πάντοτε συνεργαζόμενος στενά για τον σκοπό αυτό με τον υπεύθυνο ιερέα του γενικού φιλόπτωχου ταμείου.

Από τους δέκα φιλοξενούμενους στη Στέγη Αστέγων, η μια κυρία ήταν επί δέκα επτά ολόκληρα χρόνια περιπλανώμενη μεταξύ υπογείων και εγκαταλελειμμένων κτιρίων. Από τους άνδρες, η περιπλάνηση τους κυμάνθηκε από δύο έως επτά χρόνια. Στεγάζονταν δε σε παγκάκια, αποδυτήρια γηπέδων, εγκαταλελειμμένες αποθήκες και αυτοκίνητα.

Εκτός από την στέγαση και την σίτιση, υπάρχει μέριμνα για την ένδυση των φιλοξενουμένων καθώς και την στενή ιατρική παρακολούθηση τους από τον ιατρό εργασίας του Δήμου. Περαιτέρω, για την αντιμετώπιση των βασικών εξόδων τους, χορηγείται από τον Δήμο και την Εκκλησία μηνιαίο βοήθημα μέσω επιταγής του Ταμείου Αλληλοβοήθειας.

3. Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Με την υπ' αριθ. 364/6/1999 απόφαση του Δ.Σ. μας και την υπ' αριθ. 4/27/12/1999 απόφασης του μητροπολιτικού συμβουλίου της πόλεως των Πατρών, εγκρίθηκε ο κανονισμός λειτουργίας της Τράπεζας Τροφίμων, ενδύσεων και παιχνιδιών. Είναι ένας θεσμός που πραγματικά έλειπε από την πόλη της Πάτρας.

Είναι ένας θεσμός ο οποίος τίθεται στην υπηρεσία και την αρωγή του συνανθρώπου που πραγματικά έχει ανάγκη και χρειάζεται την συμπαράσταση του κοινωνικού συνόλου και την μέριμνα της πολιτείας. Σκοπός λειτουργίας της Τράπεζας Τροφίμων είναι βασικά η κάλυψη πρωταρχικών αναγκών απόρων δημοτών της πόλης μας.

Ειδικότερα, σκοπός της τράπεζας είναι οι παροχές σε άπορες οικογένειες και μοναχικά άτομα, που αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές και στοιχειώδεις ανάγκες τους, τόσο σε τρόφιμα όσο και σε ήδη ένδυσης και ψυχαγωγίας για τα ανήλικα τέκνα τους.

Περαιτέρω όμως, σκοπός της Τράπεζας είναι η τροφοδοσία των λειτουργούντων στην πόλη μας γευμάτων αγάπης, συσσιτίων, εκκλησιαστικών ή μη. Καθώς και η τροφοδοσία εμπερίστατων ομάδων πληθυσμού. Η Τράπεζα δύναται να καλύπτει ανάγκες εκτάκτων περιπτώσεων τροφοδοσίας σε άλλες πόλεις, όπου τυχόν προκύπτει επιτακτική ανάγκη κατόπιν ανωτέρας βίας.

Η Τράπεζα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού λειτουργίας, διοικείται από τετραμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρωτοσύγκελο, τον Αντιδήμαρχο του τομέα Δημοτικής Μέριμνας, τον Πρόεδρο του Γενικού Φιλόπτωχου Ταμείου και τον αρμόδιο κοινωνικό λειτουργό του Γραφείου Κοινωνικής Μέριμνας.

Η Τράπεζα Τροφίμων στεγάζεται σε ένα διώροφο, ριζικά ανακαινισμένο νεοκλασικό κτίριο, που ευρίσκεται επί της οδού Κοραή 5 και Αγίου Ανδρέου. Το ισόγειο εκτάσεως 150 τ.μ. περίπου χρησιμοποιείται ως τράπεζα τροφίμων και το ανώγειο, 150 τ.μ. ως τράπεζα ενδύσεως και παιχνιδιών.

Υπάρχει πλήρης μηχανοργάνωση, σύγχρονος εξοπλισμός και δύο καταψύκτες μεγάλης χωρητικότητας. Επίσης υπάρχουν ειδικοί αποθηκευτικοί χώροι και ειδική αποθήκη για το ελαιόλαδο.

Στο ανώγειο από την 1η Οκτωβρίου 2000, συστεγάζεται και το γραφείο Δημοτικής Μέριμνας για την αποτελεσματικότερη και εύρυθμη λειτουργία του θεσμού. Η Τράπεζα εξυπηρετεί σήμερα μετά την γενική και υπεύθυνη καταγραφή που έγινε στην πόλη μας, σε άμεση και στενή συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Πατρών, 550 συνολικά οικογένειες. Δηλαδή 2.200 άτομα.

Επίσης εξυπηρετεί κάθε συνδημότη που ευρίσκεται περιοδικά σε έκτακτη περίπτωση ανάγκης. Στους δικαιούχους χορηγούνται περίπου 17 είδη αγαθών σε αντίστοιχες και ανάλογες ποσότητες κατά άτομο. Χορηγούνται ρύζι, ζυμαρικά, όσπρια, τοματοπολτός, ζάχαρη, καφές, λάδι, γάλα, χαρτικά, κοτόπουλα, είδη προσωπικής υγιεινής, παιδικές τροφές, εκτάκτως γλυκίσματα, αναψυκτικά και κρέας.

Εκτός από τα τρόφιμα, η Τράπεζα χορηγεί στους δικαιούχους ενδύματα καθημερινά σε καθένα που αιτείται, εκτάκτως δε δύο έως τρεις φορές τον χρόνο. Επίσης διανέμει παιχνίδια στα παιδιά των δικαιούχων οικογενειών, τουλάχιστον τρεις φορές τον χρόνο. Στην πόλη μας, όπως είναι γνωστό, λόγω της μεγάλης ανεργίας, πολλοί συνδημότες μας έχουν περιέλθει σε οικονομική δυσχέρεια και ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Η επιλογή των δικαιούχων δεν γίνεται αυθαιρέτως και ρουσφετολογικά, αλλά βάσει κριτηρίων που έχουν ψηφιστεί από το Δ.Σ. και μετά από κοινωνικό έλεγχο. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού λειτουργίας της Τράπεζας, θεσμοθετούνται τα εξής κριτήρια :

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να είναι ανασφάλιστοι, χωρίς καμία επιδότηση ή τουλάχιστον με ασφαλιστικό ταμείο ΟΓΑ ή βιβλιάριο απορίας, επιδότηση από την Πρόνοια ή επίδομα πολυτέκνων.

Το εισόδημα του ενδιαφερομένου δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 180 ευρώ μηνιαίως, εάν πρόκειται για μοναχικό άτομο.

Για δύο άτομα το εισόδημα μηνιαίως δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 280 ευρώ, Για τα τρία άτομα δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 380 ευρώ, για τέσσερα άτομα και ανωτέρω, το ποσό στην οικογένεια δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των 450 ευρώ μηνιαίως. Οι ενδιαφερόμενοι δεν θα πρέπει να εργάζονται σε καμία εργασία μονίμου χαρακτήρα ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες.

Όσοι ενδιαφερόμενοι ζουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία, θα συμμετέχουν και στο πρόγραμμα σίτισης αλλά και σε άλλα προγράμματα σίτισης που θα εφαρμόζονται εκείνη την περίοδο. Και σε κάθε άλλη όμως περίπτωση, η οποία κρίνεται από την επιτροπή βάσει αποδεδειγμένων στοιχείων ότι χρίζει ο ιδιώτης ή οικογένεια βοήθειας, δύναται η επιτροπή να αποφασίζει την χορήγηση προσωρινής κάρτας τροφίμων.

Ο δικαιούχος προσάγει στον κοινωνικό λειτουργό τα κατωτέρω δικαιολογητικά :

- 1) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.
- 2) Αντίγραφο φορολογικής δήλωσης.
- 3) Πιστοποιητικό απορίας του εφημερίου της ενορίας.
- 4) Πιστοποιητικό ιδιοκτησίας από το Υποθηκοφυλακείο, αν είναι δυνατόν
- 5) Απόδειξη ενοικίου
- 6) Βεβαίωση του ασφαλιστικού του φορέα και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο αποδεικνύει την οικονομική και οικογενειακή του κατάσταση.

Επιπλέον, γίνεται επίσκεψη τόσο του κοινωνικού λειτουργού στην οικεία του ενδιαφερομένου για την πιστοποίηση της καταστάσεως του, όσο και του ιερέα εφημερίου της ενορίας. Διότι εδώ πρόκειται όπως είπαμε για σύστημα συνλειτουργίας της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και του Δήμου της Πάτρας, πρόκειται δε για συγκεντρωτικό σύστημα αλλά και για αποκεντρωτικό.

Διότι την χορήγηση της κάρτας όπως είπαμε την αποφασίζουν από κοινού τόσο ο κοινωνικός λειτουργός και ο υπεύθυνος εφημέριος ιερέας του αντιστοίχου ενοριακού ναού, όσο και ο υπεύθυνος ιερέας του γενικού φιλόπτωχου ταμείου, Και τα υπεύθυνα ηγετικά στελέχη δεν υπεισέρχονται στην κατ' ιδίαν εξέταση των περιπτώσεων, παρά μόνο κατ' έφεσιν. Να τονίσουμε δε ότι την κάρτα δεν την χορηγεί ούτε ο Δήμος ούτε η Ιερά Μητρόπολις, αλλά ο υπεύθυνος ιερέας του αντιστοίχου ενοριακού ναού.

Για την λειτουργία της Τραπέζας Τροφίμων απαιτούνται σε ετήσια βάση οι κατωτέρω ποσότητες : 12 τόνοι ρύζι, 12 τόνοι φασόλια, 12 τόνοι φακές, 6 τόνοι τοματοπολτός, 6 τόνοι ζάχαρη, τρεις τόνοι αλάτι, 840 χαρτοκιβώτια γάλα, 12 λάδι τουλάχιστον,

18.000 τεμάχια χαρτοπετσέτες, 5 τόνοι κρέας μόνο για το Πάσχα.

Σήμερα δυστυχώς, γίνεται η διανομή μόνο μια φορά τον μήνα, λόγω ελλείψεως μεγάλων οικονομικών πόρων, με συνολικό κόστος 5 εκατομμύρια δραχμές μηνιαίως. Και 75 εκατομμύρια ετησίως συμπεριλαμβανομένων των αυξημένων δαπανών Χριστουγέννων και Πάσχα. Στόχος του γραφείου Δημοτικής Μέριμνας και πρώτιστος στόχος της Ιεράς Μητροπόλεως, βεβαίως είναι η διανομή να γίνεται δύο φορές τον μήνα, οπότε θα καλύπτονται πλήρως η ανάγκες των απόρων οικογενειών.

Πόροι της Τράπεζας:

Η Τράπεζα λειτουργεί βάσει προσφορών από ιδιώτες, δημότες και μη, φορείς, σωματεία, συλλόγους, σχολεία, ιερούς ναούς και λοιπούς χορηγούς. Βεβαίως πρωτίστως λειτουργεί βάσει του προϋπολογισμού του Δήμου Πατρέων, ο οποίος είχε τουλάχιστον για το έτος 2000 80 εκατομμύρια δρχ. ανά πάσα στιγμή σε διάθεση.

Και βεβαίως με άμεση και βασικό χορηγό την Ιερά Μητρόπολη Πατρών, η οποία και αυτή ανά πάσα στιγμή διαθέτει τα δέοντα. Και βεβαίως, με την συμπαράσταση των κοινωνικών χορηγών, των ιδιωτών και επιχειρήσεων, οι οποίοι και αυτοί καταβάλλουν αρκετά.

4. ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΑΠΟΡΩΝ

Το Ταμείο Αλληλοβοήθειας έρχεται να συμπληρώσει τους άλλους τρεις βασικούς θεσμούς του γραφείου Δημοτικής Μέριμνας. Και να ενισχύσει βασικές βιοτικές ανάγκες απόρων δημοτών της πόλεως των Πατρών. Ειδικότερα, σκοπός του ταμείου είναι οι έκτακτες οικονομικές παροχές σε άπορες οικογένειες και μοναχικά άτομα, που αδυνατούν να καλύψουν κατά τις περιστάσεις στοιχειώδεις ανάγκες τους.

Όπως η εξόφληση ενοικίων, η κάλυψη λογαριασμών ΔΕΗ, ΔΕΥΑΠ ή μερική κάλυψη εξόδων σε περίπτωση σοβαρών ασθενειών.

Η μεταφορά τους σε άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα για θέματα υγείας, όπου αποδεδειγμένα βέβαια δεν επαρκεί η ιατρική κάλυψη στην πόλη των Πατρών.

Το ταμείο καλύπτει και άλλες στοιχειώδεις ανάγκες στην πόλη κατά την κρίση της επιτροπής. Εφόσον οι οικονομικές δυνατότητες το επιτρέπουν, δύναται να χορηγείται κατόπιν αποφάσεως της επιτροπής, ετήσιο εφάπαξ βοήθημα στις αιτούμενες άπορες οικογένειες ή μοναχικά άτομα.

Έτσι το κενό που υπήρχε στον τομέα αυτό ήταν πολύ μεγάλο. Επί παραδείγματι, ζητούσε κάποιος δημότης από τον Δήμο, την οικονομική συνδρομή προκειμένου να αντιμετωπίσει την έξωση της οικογένειάς του. Άλλος ζητούσε χρήματα προκειμένου να επανασυνδέσει το κομμένο ηλεκτρικό ρεύμα. Και δεν υπήρχε τρόπος ή η νόμιμη φόρμουλα προκειμένου η Τοπική Αυτοδιοίκηση να έρθει αρωγός στο πρόβλημα του συνδημότη.

Βεβαίως εδώ να τονίσουμε ότι πάντοτε η Ιερά Μητρόπολις όσο και οι ενορίες ανταποκρίνονται πρώτιστα στα αιτήματα αυτά. Τελικώς για τον Δήμο ευρέθη λύση στο πρόβλημα αυτό και η πράξη απέδειξε πόσο χρήσιμο είναι το Ταμείο Αλληλοβοήθειας. Έτσι, με την υπ' αριθ. 607/26.7.1999 αποφάσεως του Δ.Σ. και κατόπιν εγκλήσεως του Μητροπολίτου Πατρών, μαζί με τον Δήμαρχο, ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί, επεξεργάστηκαν τα καταστατικά λειτουργίας των θεσμών αυτών, άρχισε η λειτουργία του Ταμείου Αλληλοβοήθειας.

Η επιτροπή διοικήσεως του συγκεκριμένου ταμείου αποτελείται από τρία μέλη. Πρώτον, από τον Αντιδήμαρχο Δημοτικής Μέριμνας, έπειτα από τον Πρωτοσύγκελο της Ιεράς

Μητροπόλεως και τρίτον, από έναν εκπρόσωπο των κοινωνικών χορηγών. Δηλαδή έναν εκπρόσωπο των δημοτών, ο οποίος εκλέγεται σε ψηφοφορία, όπου γίνεται στο Δ.Σ. και δικαιούχοι είναι οι κοινωνικοί χορηγοί. Να πούμε ότι η εκλογή του μέλους αυτού είναι ετήσια.

Κοινωνικοί χορηγοί θεωρούνται οι ιδιώτες ή φορείς οι οποίοι έχουν επιδείξει εμπράκτως ενδιαφέρον και έχουν συνεισφέρει εθελοντικά και αποδεδειγμένα στον τομέα της Δημοτικής Μέριμνας. Δηλαδή την Τράπεζα Τροφίμων, την Στέγη Αστεγών, τις φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, το Ταμείο Αλληλοβοήθειας κ.λ.π.

Το Ταμείο λειτουργεί βάσει δημοτικών προσφορών και να πούμε εδώ ότι ο Δήμος κάθε μήνα διαθέτει τουλάχιστον 3.000 ευρώ. Αλλά και δωρεάν από ιδιώτες, με συλλόγους, φορείς και λοιπούς χορηγούς. Επίσης ενισχύεται από εκδηλώσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα, οι οποίες εκδηλώνονται από το γραφείο Δημοτικής Μέριμνας Δήμου Πατρέων πάντα σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Πατρών.

Αξιίζει όμως τον κόπο να εξετάσουμε επιγραμματικά τον πρωτότυπο αλλά συγχρόνως φερέγγυο και με απόλυτη αντικειμενικότητα και διαφάνεια τρόπο λειτουργίας του ταμείου. Καταρχάς να πούμε ότι ανά πάσα στιγμή, μπορεί ο καθένας να ελέγχει τους λογαριασμούς. Μπορεί βέβαια τα στοιχεία των βοηθούμενων να είναι απόρρητα, αλλά κάποιος, είτε αυτός είναι εκπρόσωπος αρχής είτε εκκλησιαστικής αρχής, πολιτικής είτε ιδιώτης, μπορεί κατ' ιδίαν να ελέγξει τα στοιχεία αυτών στους οποίους χορηγούνται, είτε επιταγές είτε βοηθήματα. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού λειτουργίας του Ταμείου Αλληλοβοήθειας, οι δωρεές και τα ποσά εν γένει κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό στην τράπεζα, που επιλέγει η επιτροπή και έχει ανοιχτεί επ' ονόματι του Δήμου Πατρέων, κατόπιν εγκρίσεως βέβαια του Δ.Σ.

Στην διάθεση της επιτροπής υπάρχει μπλοκ επιταγών. Τα βοηθήματα δηλαδή χορηγούνται με επιταγή στον δικαιούχο, βάσει της οποίας θα εισπράττει από την τράπεζα. Η επιταγή αυτή θα έχει επάνω της τις υπογραφές και των τριών μελών της επιτροπής. Ο δικαιούχος υπογράφει ότι παρέλαβε την επιταγή και εν κατακλείδι υποχρεούται να προσκομίσει τα ανάλογα

παραστατικά. Διαφορετικά υπογράφει σχετική υπεύθυνη δήλωση.

Για την πλήρη φερεγγυότητα του θεσμού, υιοθετήθηκε η θέσπιση εξελεγκτικής διακομματικής επιτροπής, η οποία εκλέγεται από το Δ.Σ. Αποτελείται δε από τον Αντιδήμαρχο Οικονομικών και μέλη, έναν εκπρόσωπο από κάθε δημοτική παράταξη.

Από το Νοέμβριο του 1999 που λειτούργησε για πρώτη φορά το Ταμείο Αλληλοβοήθειας και μέχρι σήμερα, έχει συνεδριάσει δέκα φορές και έχουν αντιμετωπιστεί διακόσιες τουλάχιστον περιπτώσεις. Από τις διακόσιες αυτές περιπτώσεις, πενήντα τέσσερις αποτελούσαν ζητήματα ηλεκτροδότησης, πενήντα οφειλές ενοικίων και εκατό περίπου περιπτώσεις, οικονομικές ενισχύσεις για λόγους υγείας. Οι δεκάδες αιτήσεις που υποβάλλονται από την πρώτη στιγμή της ενάρξεως λειτουργίας του Ταμείου, το βέβαιο και ασφαλές των υποβληθέντων αιτημάτων καθώς και η απόλυτη επιτυχία της μεγάλης ετήσιας φιλανθρωπικής βραδιάς, απέδειξαν εμπράκτως την απόλυτη αναγκαιότητα του θεσμού.

Παραλλήλως προς τους ανωτέρω θεσμούς, το Δ.Σ. με απόφαση του ενέκρινε την θεσμοθέτηση ηθικής αμοιβής για τους κοινωνικούς χορηγούς. Δηλαδή τους ιδιώτες εκείνους και τις επιχειρήσεις οι οποίοι συμβάλλουν με τις δωρεές και τις εισφορές τους στην λειτουργία της Τράπεζας Τροφίμων, ενδύσεων και παιχνιδιών, του Ταμείου Αλληλοβοήθειας και της Στέγης Αστέγων.

Η ανταπόκριση των δημοτών τιμάται αναλόγως του βαθμού της με την τιμητική απονομή, Πρώτον, του μεταλλίου ευποιΐας και προσφοράς που θα συνοδεύεται με τον ανάλογο τίτλο. Θα απονέμεται δε σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατόπιν εισηγήσεως του αρμοδίου Αντιδημάρχου, εγκρίσεως της κοινωνικής πολιτικής και επικυρώσεως του Δ.Σ.

Και δεύτερον, με την απονομή του επαίνου ευαισθητοποιημένου πολίτη, που απονέμεται στις υπόλοιπες περιπτώσεις με απόφαση και εισήγηση του αρμοδίου Αντιδημάρχου. Βεβαίως, από την πλευρά της Εκκλησίας ο Μητροπολίτης τιμά αναλόγως κατά την κρίση του, με ανάλογα μετάλλια ή ανάλογες ενέργειες στους δωρητές.

Εντελώς περιληπτικά αναφέρουμε και τις υπόλοιπες δραστηριότητες του γραφείου Δημοτικής Μέριμνας:

1) Την επιμέλεια της φιλοξενίας των παιδιών απόρων οικογενειών σε παιδικές κατασκηνώσεις. Ειδικότερα την θερινή περίοδο, φιλοξενούνται με δαπάνες του Δήμου οι μικρά παιδιά στις κατασκηνώσεις χριστιανικών κινήσεων της πόλης.

2) Το γραφείο Δημοτικής Μέριμνας με το άριστα καταρτισμένο και εκπαιδευμένο προσωπικό του, τους κοινωνικούς λειτουργούς, βρίσκεται στο πλευρό των συνανθρώπων μας που πραγματικά έχουν ανάγκη. Η υπηρεσία αυτή σήμερα είναι πλήρως επανδρωμένη με επίλεκτα στελέχη. Γραμματειακή υποστήριξη, δύο ασκούμενους κοινωνικούς λειτουργούς και ομάδα φοιτητών που κάνουν την πρακτική τους άσκηση. Ενώ πρόκειται άμεσα να ενισχυθεί μέσω προγραμμάτων με θεολόγο και κοινωνιολόγο. Ο κοινωνικός λειτουργός διαδραματίζει σπουδαίο και πρωταρχικό ρόλο στην υπηρεσία του συνδημότη που αντιμετωπίζει βασικά προβλήματα. Και αποτελεί πράγματι μαζί με τον ιερέα μια δυνατή αλυσίδα.

Για τους λόγους αυτούς θα πρέπει πέρα από τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, να διακρίνεται για το ήθος, την υπομονή και την επιμονή του, την προσήλωση του στο καθήκον, την πίστη του στις ηθικές αρχές και τις πανανθρώπινες αξίες.

Τουλάχιστον δεκαπέντε έκτακτες περιπτώσεις εβδομαδιαίως αντιμετωπίζονται καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας, πέρα της καθημερινής παρακολουθήσεως των συνήθων εκατοντάδων περιπτώσεων. Συνάνθρωποι απελπισμένοι από τα χτυπήματα των συγκυριών, με πολλά και δυσεπίλυτα προβλήματα προσφεύγουν στο ζεστό και φιλικό περιβάλλον του γραφείου Δημοτικής Μέριμνας, ζητώντας την παρέμβαση του Δήμου και της Εκκλησίας.

Πράγματι ο ανθρώπινος πόνος δεν έχει όρια. Η έλλειψη στέγης, οικονομικών πόρων, η στέρηση των βασικών ειδών διατροφής και πολλές φορές και αυτού ακόμα του επιουσίου άρτου. Η αδυναμία προσφοράς των γονέων προς τα παιδιά τους, σχολικών ειδών και ρούχων, τα προβλήματα εξώσεως λόγω οφειλών μισθωμάτων, η διακοπή παροχής του ηλεκτρικού ρεύματος, εγκατάλειψη των οικείων, τα ψυχολογικά προβλήματα.

Και τόσα άλλα προβλήματα, που κατατρέχουν αρκετούς
συνανθρώπους μας.

5.ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Σε αυτό το έργο της κοινωνικής προσφοράς, εξυπακούεται η ανάγκη της συνεργασίας των φορέων των επιμέρους ευθυνών. Κοινωνία σημαίνει επικοινωνία και συνάντηση. Συνάντηση των πολιτών μέσα από συνθήκες ενοποιήσεως του συνόλου, σε μία οικογενειακή διαβίωση και αλληλοβοήθεια.

Οργανωμένη δε κοινωνία, προϋποθέτει οργάνωση, δηλαδή όργανα συγκροτημένα σε αρμόδιες υπηρεσίες στις οποίες επιμερίζονται οι ευθύνες και η προσφορά των αναγκαίων κατά περίπτωση εξυπηρετήσεων του λαού.

Εντοπίζοντας δε την εν λόγω συνεργασία προσφοράς κοινωνικής μέριμνας, μεταξύ της Εκκλησίας, της Ιεράς Μητροπόλεως και του οικείου Δήμου, ας θυμηθούμε την έννοια της Εκκλησίας του Δήμου, που ίσχυε στην αρχαία Ελλάδα.

Η εκκλησία του δήμου, σήμαινε κατά λέξη την λαϊκή συνέλευση, εκκλησία, κατά την οποία ελαμβάνοντο αποφάσεις για τις δημόσιες υποθέσεις. Στα πλαίσια του δημιουργικού πολιτεύματος, προς εξυπηρέτηση του δήμου, δηλαδή του λαού.

Στη πόλη και την μητρόπολη, η δημοτική και η εκκλησιαστική πρόνοια αμιλλώνται σε προσφορά φιλανθρωπικής μέριμνας. Ένα δε έργο πραγματικής μέριμνας στην υπηρεσία του πολίτη αποτελεί και, το Άσυλο Ανιάτων το οποίο έχει ιδρυθεί από Ιερέα της πόλεως των Πατρών. Σήμερα δε επικουρούμενο και από το κράτος, διακρίνεται για τη στοργή που προσφέρουν καθημερινώς εθελοντές προσερχόμενοι αυτοπροαίρετα, ακόμα και για να ταΐσουν και να βοηθήσουν τους μη αυτοεξυπηρετούμενους ασθενείς.

6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ

Η Εκκλησία για να επιτελέσει το πνευματικό και φιλανθρωπικό της έργο, έχει από της συστάσεως της ένα τέλειο διοικητικό σύστημα, που φτάνει μέχρι τον τελευταίο πολίτη με την εξής διάρθρωση : Ιερά Σύνοδος ως ανωτάτη εκκλησιαστική αρχή. Η Αρχιεπισκοπή Αθηνών και 79 Μητροπόλεις ως επιτελικές υπηρεσίες, με ανεξάρτητη και πλήρη αρμοδιότητα δράσεως σε όλους τους τομείς. Έχει 8.500 περίπου ενορίες, μέλη των οποίων είναι όλοι οι ορθόδοξοι χριστιανοί της περιοχής τους, με επικεφαλής των ιερέα εφημέριο, ο οποίος πλην των ενοριών των μεγάλων πόλεων γνωρίζει κατ' όνομα όλους τους χριστιανούς της ενορίας του και τις ανάγκες τους, υλικές ή πνευματικές.

Επίσης, στις μεγάλες πόλεις και στις ενορίες τους, λειτουργούν φιλόπτωχες αδελφότητες, με ιδιαίτερη φροντίδα την ανεύρεση των ενδεών, των ασθενών, των ξένων και λοιπών, την οικονομική και ηθική τους στήριξη.

Και τέλος, η Εκκλησία έχει διάφορους εκκλησιαστικούς συλλόγους και σωματεία, τα οποία μεταξύ των άλλων ασχολούνται με την φιλανθρωπία. Η Ορθόδοξη Εκκλησία σήμερα ενεργοποιείται υπέρ των φτωχών με τους εξής συγκεκριμένους τρόπους, με τους οποίους πολλοί άποροι συνάνθρωποι μας βρίσκουν δωρεάν προστασία, στέγη, τροφή. Σε μερικά δε ιδρύματά της προσφέρει και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ψυχαγωγία κ.λ.π.. Αυτό όλο το έργο, ειδικότερα στην Πάτρα επιτελείται με τους εξής τρόπους:

1. Με διανομή από μητροπολιτικά κέντρα και ενοριακά φιλόπτωχα ταμεία χρημάτων, τροφίμων, φαρμάκων, ιματισμού, εξόδων μετακινήσεων, εξόδων ΔΕΗ, ΟΤΕ μερικές φορές, ενοίκιο κ.λ.π.
2. Με την λειτουργία Σπιτιών Γαλήνης, και προσφορά καθημερινού φαγητού εντός αυτών ή και εκτός αυτών όπως σε γηροκομεία, άσυλα κατάκοιτων κ.τ.λ.
3. Με τις θερινές κατασκηνώσεις στο βουνό ή στην θάλασσα, όπου φιλοξενούνται άποροι νέοι, αγόρια και κορίτσια.
4. Με παιδικούς σταθμούς όπου άπορες εργαζόμενες μητέρες αφήνουν τα βρέφη τους να περάσουν τις εργάσιμες ώρες, ώστε

αυτές μεν να μπορούν να εργαστούν, τα δε βρέφη να έχουν πραγματική στοργή και θαλπωρή.

5. Με τη συμμετοχή των ιερών μονών στις οποίες ευρίσκουν καταφυγή και ποικίλη προστασία προσωρινά ή και μονιμότερα πολλοί ενδεείς συνάνθρωποι μας.

Πρέπει επίσης να υπογραμμίσουμε ότι η συνεργασία της Μητροπόλεως Πατρών και του Δήμου Πατρέων, δεδομένου ότι είναι και οι δύο, Εκκλησία και Δήμος, φορείς αναγνωρισμένοι και από το κράτος και από τις ευρωπαϊκές αρχές είναι εξαιρετικά σημαντική δεδομένου ότι δίνει κύρος στη προσπάθεια και την κάνει πιο αποτελεσματική.

Ειδικότερα και ενδεικτικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τις εξής περιπτώσεις στις οποίες χρειάζεται αποτελεσματικότερη συνεργασία των δύο αυτών φορέων σε θέματα της κοινωνικής δράσης.

1. Συμμετοχή εκπροσώπων του Δήμου στα Δ.Σ. των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων της περιοχής τους.

2. Συμμετοχή στα ιδρύματα του Δήμου ή τους αρμοδίους κοινωνικούς φορείς, εκπροσώπου της Εκκλησίας. Έτσι θα υπάρχει αλληλοενημέρωση των δύο φορέων για να αποφεύγονται παράλληλες, ασύμφωρες και αναποτελεσματικές ενέργειες στο αυτό αντικείμενο. Αλλά και αλληλοϋποστήριξης πείρας, γνώσεων, μέσων κ.λ.π.

3. Συνεργασία για προγράμματα Εργατικής Κατοικίας, με προσφορά εκκλησιαστικών οικοπέδων. Τρίτον, συνεργασία για τα προγράμματα στέγασης - εκπαίδευσης των τσιγγάνων. Ένα πρόβλημα σπουδαίο, που είναι δυνατόν από κοινού αντιμετωπιζόμενο να έχει καλά αποτελέσματα.

4. Συνεργασία για την προσωρινή ολιγοήμερη στέγαση και υποστήριξη λαθρομεταναστών με τη δημιουργία μικρών ξενώνων.

5. Συνεργασία για τη στέγαση, σίτιση και εκπαίδευση των παιδιών των φαναριών, που και στις μικρότερες πόλεις αρχίζουν και εμφανίζονται.

6. Συνεργασία στην δημιουργία βρεφονηπιακών ή παιδικών σταθμών, για την προστασία των νηπίων αλλά και την βοήθεια της άπορης μητέρας. Όστε να μπορέσει εκείνη να εργαστεί και να ξεπεράσει τα προβλήματά της.

Βεβαίως, καλή συνεργασία τοπικής Εκκλησίας και Δήμου, είναι δυνατόν να υπάρξει και για άλλα θέματα. Αναλόγως των τοπικών συνθηκών και αναγκών αλλά και του ενδιαφέροντος και της εμπνεύσεως των εκάστοτε προσώπων και συνεργατών αυτών.

δεξιοτήτων και την εξειδίκευση των στελεχών του προγράμματος,

- στην έρευνα τρόπων βελτίωσης των παρεχομένων υπηρεσιών,
- στη διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες με στόχο την επίτευξη συνεργασιών,
- στη δημιουργία οικονομικών κλίμακας,
- στο συνδυασμό με την εθελοντική εργασία κ.λ.π
- στην ευαισθητοποίηση της επιστημονικής και ερευνητικής κοινότητας ώστε να ασχοληθεί με την έρευνα πεδίου στο αντικείμενο,
- στη συγκέντρωση των τελευταίων επιστημονικών δεδομένων,
- στην ευαισθητοποίηση της Πολιτείας ώστε να βελτιώσει τους τρόπους διοίκησης, λειτουργίας και χρηματοδότησης του προγράμματος .

Σκοπός του προγράμματος είναι η παραμονή των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, η εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Στόχος του προγράμματος είναι η παροχή οργανωμένης και συστηματικής πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας, από ειδικούς επιστήμονες και καταρτισμένα στελέχη όπως και από εθελοντές και φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης της κοινότητας σε μη αυτοεξυπηρετούμενους πολίτες ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες με προτεραιότητα σε αυτούς που διαβιούν μόνοι τους και το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες εξυπηρέτησης , ώστε να διευκολυνθεί η καθημερινή τους ζωή και μέσω της ενδυνάμωσης να αποκτήσουν την μέγιστη δυνατή αυτονομία και την κοινωνική ευημερία.

Στελέχη που απασχολούνται στο πρόγραμμα :

Η κοινωνική λειτουργός.

- Κάνει έρευνα των ατόμων που πρέπει να ενταχθούν στο πρόγραμμα συνεργαζόμενη με διάφορους φορείς (ΚΑΠΗ, συλλόγους κ.λ.π.)
- Λαμβάνει το κοινωνικό ιστορικό του κάθε ατόμου και αφού κάνει έκθεση κοινωνικής έρευνας για κάθε άτομο , καταγράφει ένα πλάνο των υπηρεσιών που θα πρέπει να

προσφερθούν στα άτομα αυτά – ανάλογα με τις ανάγκες τους- και από τα άλλα δύο μέλη της ομάδας.

- Αναλαμβάνει την κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη των ατόμων αυτών
- Συνεργάζεται με υπηρεσίες Υγείας Πρόνοιας και άλλους φορείς που καλύπτουν ανάγκες των ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ προκειμένου να διευθετηθούν διάφορα θέματα αυτών.
- Συνοδεύει σε Ιατρικά κέντρα.
- Μαζί με την νοσηλεύτρια κανονίζει τις επισκέψεις του γιατρού του προγράμματος εκεί που τον έχουν ανάγκη.
- Συνεργάζεται με τις εκκλησίες της περιοχής και του συλλόγους για να καλυφθούν ανάγκες των μελών του προγράμματος.

Η νοσηλεύτρια

- Λαμβάνει το ιστορικό υγείας του κάθε ατόμου
- Κάνει μέτρηση σακχάρου και αρτηριακή πίεση
- Χορηγεί φάρμακα
- Μεταφέρει σε ιατρικά κέντρα (ιδιωτικά και δημόσια).
- Προμηθεύει φάρμακα
- Συνεργάζεται με το γιατρό του προγράμματος για τη βελτίωση της υγείας των ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ.
- Ενημερώνει για θέματα υγείας, διατροφής και φαρμακευτικής αγωγής τα μέλη του προγράμματος.
- Σε συνεργασία με την οικογενειακή βοηθό αναλαμβάνει την ατομική καθαριότητα του κάθε ηλικιωμένου και ΑΜΕΑ.

Η οικογενειακή βοηθός.

- Αναλαμβάνει την καθαριότητα του σπιτιού
- Την προμήθεια φαρμάκων και τροφίμων.
- Την συνοδεύει σε γιατρό σε συνεργασία με την νοσηλεύτρια ή με την κοινωνική λειτουργό.
- Την πληρωμή λογαριασμών
- Και τέλος σε συνεργασία με την νοσηλεύτρια την ατομική καθαριότητα τους

Το πρόγραμμα επίσης συνεργάζεται με γιατρό παθολόγο ο οποίος όταν χρειαστεί κάνει κατά οίκον επισκέψεις με την νοσηλεύτρια γράφει φάρμακα και εξετάσεις στα μέλη του προγράμματος.

Έχει συχνά τηλεφωνική επικοινωνία μαζί του η νοσηλεύτρια για ενημέρωση της πορείας της υγείας των μελών του προγράμματος αλλά και συμβουλευτική υποστήριξη για την ομαλή διεξαγωγή της υγείας τους.

Το πρόγραμμα εντάσσεται στο πλαίσιο των πρωτοβάθμιων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας. Παρέχονται υπηρεσίες Κοινωνικής Εργασίας, Νοσηλευτικής Φροντίδας και Οικογενειακής Οικιακής Βοήθειας και ανάπτυξη κοινωνικών και λειτουργικών δεξιοτήτων για την κάλυψη βασικών αναγκών με δυνατότητα επέκτασης του είδους και του εύρους των υπηρεσιών αυτών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Α. Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι πολυδιάστατος και ουσιαστικός.

Στις αρμοδιότητες άλλωστε των Θ.Τ.Α. ανήκει μεταξύ άλλων η μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων καθώς και η εκπόνηση προγραμμάτων ανάπτυξης για τις κοινωνικά και οικονομικά αδύναμες ομάδες.

Η φτώχεια που αποτελεί φαινόμενο της εποχής μας, χαρακτηρίζεται ως μια κατάσταση η οποία αποκλείει τα άτομα, τις οικογένειες και τις ομάδες που πλήττει, απ' την πλήρη ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο.

Έχει ως άμεσες συνέπειες την κοινωνική απομόνωση την έλλειψη στέγασης, την ανεπαρκή τροφή κακής ποιότητας, την αδυναμία εκπλήρωσης βασικών βιοτικών αναγκών με περαιτέρω συνέπειες την δημιουργία ατομικών και οικογενειακών προβλημάτων.

Επιδρά δυσμενώς στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου με την ύπαρξη έντονων ψυχικών διαταραχών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση από την φύση της βρίσκεται κοντά στον δημότη και τα προβλήματα που τον απασχολούν, όντας άρρηκτα συνδεδεμένη με τους κοινωνικούς θεσμούς που πλαισιώνουν την Τοπική Κοινωνία.

Η μεγάλη ανεργία που μαστίζει τις τοπικές κοινωνίες, το χαμηλό έως μηδενικό εισόδημα πολλών νοικοκυριών, η κρίση των αξιών και των θεσμών δημιουργεί ανασφάλεια σε μεγάλο εύρος πληθυσμού ακόμη και σε θέματα επιβίωσης.

Β. Στην κατεύθυνση της παροχής άμεσης και αποτελεσματικής βοήθειας σε αδύναμες ομάδες πληθυσμού κινείται ο Δήμος Πατρέων σε άμεση συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Πατρών και τους κοινωνικούς φορείς, δημιουργώντας κοινωνικές δομές και θεσμούς που σκοπό έχουν την άμεση υποστήριξη και εξυπηρέτηση του δημότη.

Η μέχρι τώρα επιτυχής πορεία της συνεργασίας Δήμου και τοπικής Εκκλησίας και η εμπειρία που έχει αποκτηθεί θα πρέπει

να αποτελέσουν σηματοδότες για την μελλοντική συνέχιση και επέκταση της κοινωνικής αυτής παρέμβασης. Προτεινόμενες δραστηριότητες που θα διασφαλίσουν την απρόσκοπτη οριζόντια και κάθετη ανάπτυξη των θεσμών αυτών θα μπορούσαν να είναι:

1. Οργάνωση δικτύου πόλεων σε θέματα Δημοτικής Μέριμνας.
2. Θεσμοθέτηση πόρων από την πολιτεία και την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση των Δήμων που λειτουργούν τους θεσμούς αυτούς.
3. Θεσμοθέτηση των Πανελληνίων Συνεδρίων ετησίως σε θέματα Δημοτικής Μέριμνας.

Όσον αφορά δε τις ενέργειες που θα μπορούσαν να γίνουν για την εξασφάλιση πόρων σε τοπικό επίπεδο, θα μπορούσαμε να προτείνουμε τα εξής:

1. Πρόβλεψη ποσού στον ετήσιο προϋπολογισμό του Δήμου σε ειδικό κωδικό.
2. εξασφάλιση πόρων από τοπικές επιχειρήσεις-κοινωνικούς χορηγούς.
3. Διοργάνωση ετήσιας συνάντησης των κοινωνικών χορηγών με σκοπό την ενημέρωσή τους και την εκλογή εκπροσώπου τους για το ταμείο αλληλοβοήθειας.
4. Διοργάνωση δυο φορές τον χρόνο με την ευκαιρία των εορτών μαθητικών εκδηλώσεων σε συνεργασία με τους φορείς της εκπαίδευσης όπου θα προσφέρονται ρούχα, παιχνίδια κ.τ.λ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α) Κανονισμός Λειτουργίας Στέγης Αστέγων

ΑΡΘΡΟ 1

Σκοπός Λειτουργίας:

Σκοπός λειτουργίας της στέγης αστέγων της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών και του Δήμου Πατρέων είναι η φιλοξενία πρωταρχικά σε άστεγους άπορους δημότες της πόλης μας. Στα πλαίσια της γενικότερης φιλοσοφίας μέριμνας για τους πολίτες σκοπός είναι η μετέπειτα κοινωνική επανένταξη αυτής της κατηγορίας των πολιτών, στην τοπική μας κοινωνία.

Η επιτροπή θα ελέγχει σε μηνιαία βάση τη συνέχιση της παραμονής ή όχι των αστέγων.

ΑΡΘΡΟ 2 Διοίκηση:

Η στέγη διοικείται από 4μελή επιτροπή η οποία αποτελείται από τον Πρωτοσύγκελο της Ιεράς Μητρόπολης, από τον Αντιδήμαρχο Δημοτικής Μέριμνας, από τον Πρόεδρο του Γενικού Φιλόπτωχου Ταμείου και τον αρμόδιο Κοινωνικό Λειτουργό του Γραφείου Δημοτικής Μέριμνας. Η Ανωτέρω Επιτροπή αναθέτει σε κατάλληλο πρόσωπο με την υπόδειξη του Γενικού Φιλόπτωχου Ταμείου της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών την διεύθυνση της στέγης των αστέγων πολιτών.

ΑΡΘΡΟ 3

Καθήκοντα Διευθυντή:

Η διοίκηση της στέγης ασκείται από τον Διευθυντή του οποίου τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες ορίζονται ως εξής:

1. Ο Διευθυντής έχει την εποπτεία και λειτουργία της στέγης, ενώ παράλληλα κατευθύνει και ελέγχει όλο το προσωπικό για την καλή εκπλήρωση των καθηκόντων του.
2. Επιμελείται των συμφερόντων της στέγης και διαφυλάσσει την περιουσία αυτής.
3. Εισηγείται στην επιτροπή κάθε θέμα που ανάγεται στην εύρυθμη λειτουργία της στέγης και την ανύψωση του επιπέδου διαβίωσης των περιθαλπομένων.
4. Εισηγείται στην αρμόδια επιτροπή για την εισαγωγή ή μη φιλοξενούμενων μετά και από συνεργασία με τον αρμόδιο κοινωνικό λειτουργό η οποία επικυρώνεται από την επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 4

Κριτήρια εισαγωγής:

1. Η εισαγωγή πραγματοποιείται κατά σειρά προτεραιότητας η οποία καθορίζεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης του ενδιαφερόμενου. Για την εισαγωγή απαιτείται έκθεση κοινωνικής έρευνας του αρμόδιου Κοινωνικού Λειτουργού ως και εισήγηση για τη φιλοξενία του ενδιαφερόμενου, στη συνέχεια απόφαση του Διευθυντή και έγκριση της επιτροπής.

2. Κατά τη διάρκεια εξέτασης της αίτησης του ενδιαφερόμενου, ο ίδιος υποβάλλεται σε ιατρικές εξετάσεις για τυχόν μολυσματικές - μεταδοτικές ασθένειες από τα νοσοκομειακά ιδρύματα της περιοχής μας.

3. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να είναι άτομα στα όρια της οικονομικής και κοινωνικής ανέχειας, μοναχικά να αυτοεξυπηρετούνται και βέβαια να χρήζουν άμεσης ανάγκης στέγης.

4. Σε έκτακτες περιπτώσεις εφόσον κρίνει η επιτροπή δύναται να φιλοξενηθεί οικογένεια αφού πληρεί τις άνωθεν προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 5

Δικαιώματα - υποχρεώσεις φιλοξενούμενου:

1. Όλοι οι φιλοξενούμενοι στην στέγη αστέγων δημοτών έχουν τα δικαιώματα και υποχρεώσεις και οφείλουν να τηρούν τους όρους λειτουργίας της.

2. Όλοι οι φιλοξενούμενοι θα σιτίζονται απ' τα συσσίτια της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών.

3. Ο Ξενώνας είναι ανοικτός μέχρι της 10:30 το βράδυ.

4. Οι επισκέψεις γίνονται στον προθάλαμο της στέγης κατά τις απογευματινές ώρες έως τις 9:30 το βράδυ.

5. Απαγορεύεται η χρήση οινοπνευματωδών ποτών και τοξικών ουσιών και η προσέλευση σε κατάσταση μέθης καθώς και το κάπνισμα στα δωμάτια της στέγης.

6. Οι φιλοξενούμενοι πρέπει να φροντίζουν για την ατομική τους καθαριότητα και να διατηρούν το δωμάτιο τους καθαρό.

7. Οι φιλοξενούμενοι θα πρέπει να φροντίζουν ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα κατά την συμβίωση τους στην στέγη. Σε περίπτωση που κάποιος φιλοξενούμενος δημιουργεί

έντονα προβλήματα στους άλλους ή στην διεύθυνση τίθεται θέμα απομάκρυνσης του ύστερα από σχετική εισήγηση των αρμοδίων.

8. Η Διεύθυνση της στέγης αστέγων δεν ευθύνεται για απώλειες αντικειμένων των φιλοξενούμενων και για τυχόν χρηματικών συναλλαγών μεταξύ τους.

ΑΡΘΡΟ 6

Κατηγορίες ατόμων που δεν γίνονται δεκτές:

1. Αποφυλακισμένοι με βαριά ποινικά αδικήματα
2. Ψυχικά ασθενείς με διάγνωση
3. Ασθενείς στο τελευταίο στάδιο.
4. Αλκοολικοί
5. Τοξικομανείς
6. Ηλικιωμένοι μη αυτοεξυπηρετούμενοι με χρόνιες ανίατες παθήσεις ή με γεροντική άνοια που θέλουν μόνιμη διαμονή και συνεχή φροντίδα.
7. Άλλοδαποί (το πρόγραμμα εξυπηρετεί Έλληνες υπηκόους).
8. Άτομα που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Δημοτολόγιο του Δήμου Πατρέων (σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από απόφαση της Επιτροπής δύνανται να φιλοξενηθούν).

ΑΡΘΡΟ 7

Πρόσληψη Προσωπικού

Αρμόδιος για τυχόν πρόσληψη προσωπικού είναι το Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών.

ΑΡΘΡΟ 8

Έξοδα Λειτουργίας

Το σχετικό μίσθωμα καταβάλλει ο Δήμος Πατρέων. Συμπαρίσταται δε με κοινωνικό λειτουργό και νοσηλεύτη απ' την Αντιδημαρχία Δημοτικής Μέριμνας για την εύρυθμη λειτουργία της στέγης.

Η Ιερά Μητρόπολη Πατρών συμβάλλει εις την ανωτέρω λειτουργία με κατάλληλο προσωπικό αναλαμβάνοντας τα περαιτέρω έξοδα λειτουργίας της στέγης.

ΑΡΘΡΟ 9

Καθήκοντα Κοινωνικού λειτουργού:

1. Φροντίζει για τη λήψη κοινωνικού ιστορικού.

2. Παίρνει τις απαραίτητες συνεντεύξεις από τους υποψήφιους φιλοξενούμενους.

3. Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις σχετικές Κοινωνικές Υπηρεσίες για τα υποψήφια για φιλοξενία άτομα και τα προβλήματα που τα απασχολούν.

4. Αξιολογεί το πρόβλημα και τις προϋποθέσεις εισαγωγής και εισηγείται έγγραφα στην αρμόδια επιτροπή.

5. Επικοινωνεί με όλες τις σχετικές οργανώσεις και υπηρεσίες σε θέματα που αφορούν τους φιλοξενούμενους. Γίνεται επίσκεψη στις υπηρεσίες αυτές και συνεργάζεται μαζί τους.

6. Επικοινωνεί με τους φιλοξενούμενους της στέγης για την καλύτερη διαμονή τους εκεί και συνεργάζεται μαζί τους κάνοντας ομάδες ή συζητώντας ατομικά.

ΑΡΘΡΟ 10

1. Για κάθε μελλοντική τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας της στέγης αστέγων η Αρμόδια Επιτροπή έχει την ευχέρεια να κάνει συμπληρώσεις προσαρμογές και διευκρινίσεις όπου κατά τη γνώμη της επιβάλλεται, για την αρτιότητα του εσωτερικού κανονισμού.

(σχετική απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 255/1999)

Αριθμός 255

11η Συνεδρίαση Δημοτικού Συμβουλίου Πατρέων της 30ης Μαρτίου 1999

Στην Πάτρα και στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, την 30η Μαρτίου 1999, ημέρα Τρίτη και ώρα 8:30 μ.μ., μετά από γραπτή πρόσκληση του κ. Προέδρου, με αριθμό 9/24.3.1999, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλους τους κ.κ. Δημοτικούς Συμβούλους, στους κ.κ. Προέδρους των Δημοτικών Διαμερισμάτων, καθώς και στον κ. Δημαρχιακό Πάρεδρο, ήλθαν για συνεδρίαση, για την εξέταση των (53) θεμάτων της ημερησίας διατάξεως, τα παρακάτω Μέλη του Σώματος:

1/ Θεόδωρος Γιοβάνης - Πρόεδρος, 2/ Βασίλειος Μπαλής - Αντιπρόεδρος, 3/ Νικόλαος Στριφτούλιας - Γραμματέας, 4/ Δημήτριος Βακάλογλου - Αντιδήμαρχος, 5/ Γεώργιος Καλεντζιώτης - Αντιδήμαρχος, 6/ Πέτρος Ρηγάτος - Αντιδήμαρχος, 7/ Χριστόδουλος Τουλιάτος - Αντιδήμαρχος, 8/ Αλέξανδρος Φάκαλος - Αντιδήμαρχος, 9/ Κων/νος Χριστόπουλος - Αντιδήμαρχος, 10/ Ηρακλής Αγγελόπουλος, 11/

Βικτωρία Αγγελοπούλου, 12/ Δημήτριος Αϊβαλής, 13/ Άγγελος Αλεξόπουλος, 14/ Δημήτριος Αυγέρος, 15/ Γεώργιος Βέργος, 16/ Χρήστος Γεωργόπουλος - Ντινόπουλος, 17/ Λεωνίδας Ευστρατιάδης, 18/ Βασίλειος Καϊμακάς, 19/ Ανδρέας Καραβόλας, 20/ Ιωάννης Καφέζας, 21/ Ηλίας Κεπενός, 22/ Γεώργιος Κοντογιάννης, 23/ Παναγιώτης Κοσιώνης, 24/ Κατερίνα Κουμπουρλή - Παναγιωτοπούλου, 25/ Αγαμέμνων Κυριακόπουλος, 26/ Γεώργιος Λάζαρης, 27/ Ιωάννης Λαζαρίδης, 28/ Θεόδωρος Ξυλιάς, 29/ Ανδρέας Πανταζάτος, 30/ Γεώργιος Παπασπυρόπουλος, 31/ Ιωάννης Παρασκευόπουλος, 32/ Κων/νος Πελετίδης, 33/ Δημήτριος Πεφάνης, 34/ Βασίλειος Σκαναβής, 35/ Μαριάννα Σταματιάδου, 36/ Νικόλαος Χατζηβασιλείου και 37/ Παναγιώτης Χελάς.

Στη συνεδρίαση ήλθε και ο Δήμαρχος Πατρέων κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΙΑΚ. ΦΛΩΡΑΤΟΣ.

Επίσης στη συνεδρίαση ήλθε και ο κ. Παναγιώτης Αγγελόπουλος - Δημαρχιακός Πάρεδρος και Πρόεδρος Τοπικού Συμβουλίου Μοίρας.

Στη συνεδρίαση ήλθαν και οι κ.κ. Φώτιος Λαχανιώτης - Πρόεδρος Κεντρικού Δημοτικού Διαμερίσματος, Σωτήριος Μαρσέλης - Πρόεδρος Αρκτικού Δημοτικού Διαμερίσματος και Αλέξιος Νταβλούρος - Πρόεδρος Ανατολικού Δημοτικού Διαμερίσματος, ενώ η κα Αικατερίνη Μυλωνά - Κουλούρη, Πρόεδρος Νοτίου Δημοτικού Διαμερίσματος δεν ήλθε, αν και κλήθηκε.

Αφού έγινε νόμιμη απαρτία, ο κ. Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης.

(Διευκρινίζεται ότι ήδη έφυγαν από τη συνεδρίαση οι κ.κ. Λεωνίδας Ευστρατιάδης, Δημήτριος Αυγέρος και Θεόδωρος Γιοβάνης - Πρόεδρος, καθήκοντα δε Προέδρου ανέλαβε ο κ. Βασίλειος Μπαλής - Αντιπρόεδρος).

Στη συνέχεια, ο κ. Προεδρεύων εισάγει το αριθ. 28 θέμα της ημερησίας διατάξεως: «Έγκριση Κανονισμού λειτουργίας της Στέγης Αστέγων», (σχετικό εισηγητικό έγγραφο κ. Δημάρχου - Τομέας Δημοτικής Μέριμνας - Υπηρεσία Μέριμνας Πολιτών - με αριθμό 31/17-3-1999).

Το Σώμα, αφού άκουσε τον κ. Προεδρεύοντα και δέχτηκε την εισήγηση του κ. Δημάρχου,

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Σε συνέχεια της υπ' αριθ. 254/30-3-1999 προηγούμενης αποφάσεως του (της ίδιας συνεδριάσεως), εγκρίνει τον Κανονισμό Λειτουργίας της Στέγης Αστεγών της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών και του Δήμου Πατρέων. τεύχος του οποίου επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Ο Προεδρεύων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΑΛΗΣ

Ο Γραμματέας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΡΙΦΤΟΥΛΙΑΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

Τ.Θ. 3155

262 22 - ΠΑΤΡΑΙ

Εν Πάτραις τη 22-4-1999

Αριθ. Πρωτ. 103

ΑΠΟΦΑΣΙΣ Υπ. Αριθ. 1/1999

Εν Πάτραις σήμερον την 22αν του μηνός Απριλίου του έτους 1999, ημέραν της εβδομάδος Πέμπτην και ώραν 9ην π.μ., συνήλθεν εν τοις Γραφείοις του Μητροπολιτικού Μεγάρου το Μητροπολιτικόν Συμβούλιον της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών υπό την Προεδρίαν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ. Νικόδημου.

Κατόπιν γραπτής προσκλήσεως παρέστησαν ο Πρόεδρος Σεβ. Μητροπολίτης κ. Νικόδημος και τα μέλη: 1) Αιδεσιμ. Ιερέυς π. Ιωάννης Παπανικολάου, 2) Αιδεσιμ. Ιερέυς π. Ανδρέας Ράπανος, 3) Εκκλησιαστικός Σύμβουλος κ. Δημήτριος Πετρόπουλος, 4) Αναπληρωτής Διευθυντής Γ' Δ.Ο.Υ. Πατρών κ. Φίλιππος Κονίδας. Δεν παρέστη ο Πρωτοδίκης.

Διαπιστωθείσης απαρτίας συνεζήτησε και απεφάσισε τα ακόλουθα:

Εγκρίνει τον Κανονισμόν λειτουργίας της Στέγης Αστεγών της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και του Δήμου Πατρέων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ Εν Πάτραις τη 17-2-2000

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

B) Κανονισμός Λειτουργίας Τράπεζας Τροφίμων-Ενδύσεως – Παιχνιδιών:

Άρθρο 1

Σκοπός Λειτουργίας:

Σκοπός λειτουργίας της τράπεζας τροφίμων -ενδύσεως και παιχνιδιών του Δήμου Πατρέων και της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών είναι πρωταρχικά η κάλυψη βασικών βιοτικών αναγκών απόρων

δημοτών της πόλης μας. Ειδικότερα σκοπός της τράπεζας είναι οι παροχές σε άπορες οικογένειες και μοναχικά άτομα όπου αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές και στοιχειώδεις ανάγκες τους τόσο σε τρόφιμα όσο και σε είδη ένδυσης και ψυχαγωγίας για τα ανήλικα τέκνα τους. Περαιτέρω σκοπός της Τράπεζας είναι η τροφοδοσία των λειτουργούντων εις την πόλη μας γευμάτων αγάπης - συσσιτίων εκκλησιαστικών ή μη, καθώς και η τροφοδοσία εμπεριστάτων ομάδων πληθυσμού (πλημμυροπαθών, σεισμοπαθών, πυροπαθών, αλλοδαπών, προσφύγων, αθίγγανων). Η Τράπεζα καλύπτει ανάγκες εκτάκτων περιπτώσεων τροφοδοσίας σε άλλες πόλεις όπου προκύπτει επιτακτική ανάγκη κατόπιν ανωτέρας βίας. (φυσικές καταστροφές).

Δύναται επίσης να συμμετέχει ολικά ή μερικά σύμφωνα με τις υπάρχουσες δυνατότητες της σε αποστολές εκτός Ελλάδος για την ενίσχυση εμπερίστατων χωρών από πολεμικά γεγονότα ή φυσικές καταστροφές εναρμονισμένη πλήρως με τις επιταγές της εθνικής εξωτερικής πολιτικής.

Άρθρο 2

Διοίκηση:

Η Τράπεζα διοικείται από τετραμελή επιτροπή η οποία αποτελείται από τον Πρωτοσύγκελο της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών, από τον Αντιδήμαρχο του Τομέα Δημοτικής Μέριμνας απ' τον Πρόεδρο του Γενικού Φιλόπτωχου Ταμείου της Ιεράς Μητροπόλεως και τον αρμόδιο Κοινωνικό Λειτουργό του Γραφείου Δημοτικής Μέριμνας. Η ανωτέρω επιτροπή δύναται

να αναθέτει σε κατάλληλο πρόσωπο, κληρικό ή λαϊκό, καθήκοντα υπευθύνου της τράπεζας ο οποίος σε συνεργασία με τον αρμόδιο Κοινωνικό Λειτουργό εποπτεύει καθημερινά την λειτουργία της τράπεζας.

Άρθρο 3

Πόροι Τράπεζας:

Η Τράπεζα λειτουργεί βάση προσφορών από ιδιώτες δημότες και μη, φορείς, σωματεία, συλλόγους, σχολεία, ιερούς ναούς και λοιπούς χορηγούς.

Άρθρο 4

Έλεγχος Ποιότητας Τροφίμων:

Τα τρόφιμα ελέγχονται από κατάλληλο πρόσωπο υγειονομικής υπηρεσίας όσον αφορά την ημερομηνία λήξης τους και τα εχέγγυα υγιεινής που παρέχουν, προς εξασφάλιση της υγείας των δικαιούχων καταναλωτών.

Άρθρο 5

Καθήκοντα υπευθύνου:

Ο υπεύθυνος έχει την εποπτεία της λειτουργίας της Τράπεζας ενώ παράλληλα κατευθύνει και ελέγχει όλο το εθελοντικό προσωπικό για την καλή εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Επιμελείται ο ίδιος ή δια του προσωπικού την παραλαβή και παράδοση των προϊόντων (τρόφιμα, ιματισμός, παιχνίδια) τηρώντας για τα ανωτέρω βιβλίο εισερχομένων και εξερχομένων προϊόντων όπου υπογράφει ο παραδούς και ο παραλαβών.

Άρθρο 6

Κριτήρια δικαιούχων:

Όσον αφορά τους ιδιώτες απόρους και οικογένειες απόρων θεσμοθετούνται τα εξής κριτήρια:

1. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να είναι ανασφάλιστοι, χωρίς καμία επιδότηση ή τουλάχιστον με ασφαλιστικό ταμείο Ο.Γ.Α., ή βιβλιάριο απορίας επιδότηση από την Πρόνοια Αχαΐας ή επίδομα πολυτέκνων.

2. α. Το εισόδημα του ενδιαφερόμενου δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 50.000 δρχ. μηνιαίως εάν πρόκειται για μοναχικό άτομο.

β. Για δύο άτομα (κάτω απ' την ίδια στέγη) το εισόδημα μηνιαίως δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 90.000 δρχ.

γ. Για τρία άτομα (κάτω απ' την ίδια στέγη) το εισόδημα μηνιαίως δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 120.000 δρχ.

δ. Για τέσσερα άτομα και πάνω το ποσό στην οικογένεια μηνιαίως δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 150.000 δρχ.

3. Οι ενδιαφερόμενοι δεν πρέπει να εργάζονται σε καμία εργασία μόνιμου χαρακτήρα ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες (ή να είναι ανίκανοι για κάθε εργασία).

4. Ενδιαφερόμενοι που δηλώνουν άνεργοι (με ικανότητα για εργασία) εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις για παροχή οποιασδήποτε βοήθειας απ' την υπηρεσία θα πρέπει να είναι από 40 χρονών και άνω.

5. Όσοι ενδιαφερόμενοι ζουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία θα συμμετέχουν και στο πρόγραμμα σίτισης Αλά και σε άλλα προγράμματα στήριξης που θα εφαρμόζονται εκείνη την χρονική περίοδο. Εάν η κατοικία είναι ιδιόκτητη θα παρέχεται σ' αυτούς μόνο η κάρτα παροχής προϊόντων απ' την Τράπεζα.

άρθρο 7

Δικαιολογητικά:

Για την πιστοποίηση της κατάστασης των ενδιαφερομένων κρίνονται απαραίτητα τα εξής δικαιολογητικά: Δ. Α. ταυτότητας κάρτα ανεργίας (Ο.Α.Ε.Δ.)

- απόδειξη ενοικίου (Συμβόλαιο Μίσθωσης)
- πιστοποιητικό ιατρικής κατάστασης (χρόνια πάθηση)
- βιβλιάριο πληρωμής επιδότησης ασφαλιστικό βιβλιάριο

- οικογενειακή κατάσταση

βεβαίωση μόνιμου κάτοικου Δήμου Πάτρας

- εκκαθαριστικό εισοδήματος

- έντυπο κοινωνικοοικονομικής κατάστασης από την κατά τόπους ενορία.

Οι πολίτες που επιλέγονται να συμμετέχουν στα προγράμματα κοινωνικής στήριξης θα πρέπει να ενημερώσουν την υπηρεσία για οποιαδήποτε αλλαγή των προσωπικών τους στοιχείων άμεσα. Τα παραπάνω δικαιολογητικά αφορούν όλα χα μέλη που

ζουν κάτω από την ίδια στέγη. Τα στοιχεία του κάθε ενδιαφερόμενου θα παραμένουν αυστηρώς απόρρητα.

Άρθρο 8

Σε κάθε άλλη περίπτωση η οποία κρίνεται απ' την επιτροπή βάση αποδεδειγμένων στοιχείων (απορίας, εκτάκτου ανάγκης ασθένεια) ότι χρήζει ιδιώτης ή οικογένεια βοήθειας δύναται η επιτροπή να αποφασίζει την χορήγηση παροδικώς αναλόγων προϊόντων τροφοδοσίας ή άλλων τινών.

Όσον αφορά έκτακτες περιπτώσεις ενισχύσεως χρηζόντων βοήθειας κατόπιν εκτάκτων γεγονότων (φυσικές καταστροφές, πόλεμος) τόσο εις στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό η επιτροπή θα αποφασίζει μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος ή και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 9

Καθήκοντα Κοινωνικού Λειτουργού:

1. Φροντίζει για την προκαταρκτική λήψη Κοινωνικού Ιστορικού.
2. Παίρνει τις απαραίτητες συνεντεύξεις από τους υποψήφιους δικαιούχους.
3. Πραγματοποιεί κατ' οίκον επισκέψεις ώστε να αποκτάται πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τις συνθήκες διαβίωσης του ενδιαφερόμενου.
4. Συγκεντρώνει και αξιολογεί όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που προσκομίζουν στην υπηρεσία οι ενδιαφερόμενοι.
5. Με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί και με την επιπλέον κοινωνική σκιαγράφηση των υποψηφίων, πιστοποιεί εάν κάποιος υποψήφιος δικαιούχος είναι κάτω από το «όριο της φτώχειας» ή όχι.
6. Επικοινωνεί με όλες τις σχετικές οργανώσεις και υπηρεσίες σε θέματα που αφορούν τους υποψήφιους δικαιούχους. Πραγματοποιεί επίσκεψη στις υπηρεσίες αυτές και συνεργάζεται μαζί τους.
7. Επικοινωνεί με τους δικαιούχους κάθε μήνα και επανεξετάζει την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση κάθε χρόνο.
8. Συνεργάζεται και εποπτεύει με τον εκάστοτε υπεύθυνο την λειτουργία της Τράπεζας.

Άρθρο 10

Έξοδα λειτουργίας:

Το σχετικό μίσθωμα καταβάλλει ο Δήμος Πατρέων. Συμπαρίσταται δε με Κοινωνικό λειτουργό από την Αντιδημαρχία Δημοτικής Μέριμνας για την εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας. Η Ιερά Μητρόπολη Πατρών συμβάλει στην ανωτέρω λειτουργία με κατάλληλο προσωπικό (εθελοντικό), αναλαμβάνοντας τα περαιτέρω έξοδα λειτουργίας της τράπεζας.

Άρθρο 11

Ωράριο λειτουργίας:

Το ωράριο λειτουργίας καθορίζεται απ' την αρμόδια επιτροπή.

Άρθρο 12

Για κάθε μελλοντική τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας της Τράπεζας, η αρμόδια επιτροπή έχει την ευχέρεια να κάνει συμπληρώσεις, προσαρμογές και διευκρινίσεις (όπου κατά την γνώμη της επιβάλλεται) για την αρτιότητα του εσωτερικού κανονισμού. Οι αλλαγές εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πατρέων και το Μητροπολιτικό Συμβούλιο Πατρών.

Άρθρο 13

Το παρόν καταστατικό λειτουργίας εγκρίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πατρέων και του Μητροπολιτικού Συμβουλίου Πατρών.

(σχετική απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 464/1999)

Γ) Ταμείο Αλληλοβοήθειας του Γραφείου Δημοτικής Μέρимνας του Δήμου Πατρέων

Άρθρο 1

Σκοπός Λειτουργίας: Σκοπός λειτουργίας του Ταμείου Αλληλοβοήθειας του Γραφείου Δημοτικής Μέρимνας του Δήμου Πατρέων, είναι η ενίσχυση βασικών βιοτικών αναγκών απόρων δημοτών της πόλης μας. Ειδικότερα σκοπός του ταμείου είναι οι έκτακτες οικονομικές παροχές σε άπορες οικογένειες και μοναχικά άτομα που αδυνατούν να καλύψουν κατά τις περιστάσεις, στοιχειώδεις ανάγκες τους όπως η εξόφληση ενοικίου, η κάλυψη λογαριασμών Δ.Ε.Η., Δ.Ε.Υ.Α.Π., η μερική κάλυψη εξόδων σε περίπτωση σοβαρών ασθενειών ή μεταφορά τους σε άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα για θέματα υγείας, (όπου αποδεδειγμένα δεν επαρκεί η ιατρική κάλυψη στην πόλη μας). Το Ταμείο καλύπτει και άλλες στοιχειώδεις ανάγκες κατά την κρίση της επιτροπής. Εφόσον οι οικονομικές δυνατότητες του ταμείου το επιτρέπουν, δύναται να χορηγείται κατόπιν αποφάσεως της επιτροπής ετήσια βοήθεια εφάπαξ σε άπορες οικογένειες ή άτομα.

Άρθρο 2

Διοίκηση: Το Ταμείο Αλληλοβοήθειας διοικείται από 4μελή επιτροπή η οποία αποτελείται από τον Αντιδήμαρχο Δημοτικής Μέρимνας, τον Πρωτοσύγκελο, τον Πρόεδρο του γενικού

Φιλόπτωχου Ταμείου της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και έναν εκπρόσωπο απ' τους «κοινωνικούς χορηγούς». Η ανωτέρω επιτροπή δύναται να αποφασίζει για τους υποψήφιους δικαιούχους κατόπιν εισηγήσεως του αρμόδιου Κοινωνικού Λειτουργού του Γραφείου Δημοτικής Μέριμνας.

Άρθρο 3

Εκλογή εκπροσώπων χορηγών: Ο εκπρόσωπος των χορηγών εκλέγεται με ετήσια θητεία στην σύναξη των χορηγών που θα γίνεται για τον αυτό. «Κοινωνικοί Χορηγοί» θεωρούνται ιδιώτες ή φορείς οι οποίοι έχουν επιδείξει έμπρακτο ενδιαφέρον και έχουν συνεισφέρει εθελοντικά στον Τομέα Δημοτικής Μέριμνας (τράπεζα τροφίμων, στέγη αστέγων, φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, εθελοντισμός κ.λ.π.)

Άρθρο 4

Πόροι Ταμείου: Το Ταμείο Αλληλοβοήθειας λειτουργεί βάση δημοτικών προσφορών από ιδιώτες δημότες και μη, συλλόγους, φορείς και λοιπούς χορηγούς. Επίσης το Ταμείο θα ενισχύεται από εκδηλώσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα οι οποίες θα διοργανώνονται από το Γραφείο Δημοτικής Μέριμνας του Δήμου Πατρέων. Εις περίπτωση κατά την οποία οι προσφορές υπερβαίνουν το ποσό του 1.000.000 δρχ., θα λαμβάνεται σχετική απόφαση εκ μέρους του Δημοτικού Συμβουλίου.

Άρθρο 5

Διαχείριση - Λειτουργία: Οι προσφορές - δωρεές κατατίθενται στην τράπεζα που θα επιλέξει η επιτροπή λειτουργίας του Ταμείου. Για τον σκοπό αυτό έχει ανοιχθεί λογαριασμός επ' ονόματι του Ταμείου Αλληλοβοήθειας του Γραφείου Δημοτικής Μέριμνας του Δήμου Πατρέων εις τον οποίο δύναται να καταθέσουν ιδιώτες και φορείς της πόλης ή οποιοσδήποτε άλλος χορηγός.

- Εις την διάθεση της επιτροπής θα υπάρχει μπλοκ επιταγών προκειμένου εις τον δικαιούχο να χορηγείται επιταγή βάσει της οποίας θα εισπράττει απ την τράπεζα. Η επιταγή θα έχει πάντοτε την υπογραφή των τριών μελών της επιτροπής.

- Ο δικαιούχος θα υπογράφει πάντοτε σε ειδικό βιβλίο παραλαβής περί της λήψεως της επιταγής το οποίο θα τηρείται απ' την επιτροπή.

- Ο δικαιούχος υποχρεούται μετά την παραλαβή της επιταγής να προσκομίσει στην επιτροπή τα ανάλογα παραστατικά, εφόσον αυτό είναι δυνατόν άλλως να υπογράψει σχετική υπεύθυνη δήλωση διαφορετικά θα εκπίπτει του δικαιώματος της περαιτέρω συμμετοχής του στο ταμείο.

Άρθρο 6

Δικαιούχοι: Δικαιούχοι δύναται να είναι όσοι είναι δημότες Πατρέων ή μόνιμοι κάτοικοι. Είναι δε πρόσωπα χρήζοντα βοήθειας καταγεγραμμένα απ' τον Τομέα Δημοτικής Μέριμνας και βρίσκονται κάτω του «ορίου της φτώχειας». Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερης ανάγκης, δύναται να βοηθηθεί εκτάκτως και πολίτης που δεν είναι δημότης Πατρέων κατόπιν σχετικής κοινωνικής έρευνας απ' τον αρμόδιο κοινωνικό λειτουργό του Γραφείου Δημοτικής Μέριμνας. Η επιτροπή θα τηρεί βιβλίο εις το οποίο θα δικαιολογείται κάθε περίπτωση. Ο δικαιούχος υποβάλλει το αίτημα του με τα σχετικά και εμπειριστατωμένα δικαιολογητικά στο Γραφείο Δημοτικής Μέριμνας και αφού προηγηθεί κοινωνική έρευνα απ' τον Κοινωνικό Λειτουργό, εισηγείται στην αρμόδια επιτροπή, η οποία συνεδριάζει για την εξέταση των αιτήσεων μια φορά το μήνα ή εκτάκτως κατόπιν προσκλήσεως του αρμόδιου Αντιδημάρχου. Κάθε δικαιούχος δύναται να επιχορηγείται το πολύ έως δύο φορείς ετησίως για σημαντικές ανάγκες του.

Άρθρο 7

Κριτήρια δικαιούχων: Οι δικαιούχοι είναι άποροι και εξυπηρετούνται απ' το Γραφείο Δημοτικής Μέριμνας, πρέπει να αντιμετωπίζουν επείγουσα εξαιρετική περίπτωση όπως έξωση, διακοπή παροχής νερού - ηλεκτρικού, σοβαρό λόγο υγείας, αδυναμία κάλυψης μετακίνηση (λόγοι υγείας κ.λ.π.) ή άλλος σοβαρός λόγος ο οποίος θα κριθεί απ' την επιτροπή.

Άρθρο 8

Εξελεγκτική επιτροπή: Διακομματική επιτροπή η οποία εκλέγεται απ' το Δημοτικό Συμβούλιο και αποτελείται απ' τον Αντιδήμαρχο Οικονομικών και μέλη έναν εκπρόσωπο από κάθε Δημοτική παράταξη.

Η επιτροπή συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα αναγκαία δε κάθε 6μηνο, θα ελέγχει τις πράξεις της επιτροπής του Ταμείου Αλληλοβοήθειας, εις την επιτροπή αυτή θα παραδίδεται

το βιβλίο πρακτικών και όλα τα παραστατικά προκειμένου να κριθεί η φερεγγυότητα της διαθέσεως των χρημάτων.

Άθρο 9

Η επιτροπή του Ταμείου Αλληλοβοήθειας μία φορά κατά μήνα Δεκέμβριο θα δημοσιεύσει πίνακα εσόδων - εξόδων.

Άθρο 10

Για κάθε μελλοντική τροποποίηση του κανονισμού λειτουργίας του Ταμείου η Διοικούσα Επιτροπή δύναται να εισηγηθεί συμπληρώσεις, προσαρμογές και διευκρινίσεις (όπου κατά τη γνώμη της επιβάλλεται) για την αρτιότητα του κανονισμού. Οι αλλαγές εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πατρέων.

Άθρο 11

Το παρόν καταστατικό λειτουργίας εγκρίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πατρέων.
(σχετική απόφαση Δημοτ. Συμβουλίου 607/1999).

Βιβλιογραφία

1. Πρακτικά 1^{ου} πανελληνίου συνεδρίου δημοτικής μέριμνας σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Πατρών, με θέμα «Συνεργασία τοπικής αυτοδιοίκησης, Εκκλησίας και τοπικής κοινωνίας για την αντιμετώπιση των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων από την φτώχεια», Πάτρα 2000.
2. «Κοινωνική παρέμβαση για την καταπολέμηση της φτώχειας, Θεσμοί-Εξέλιξη», έκδοση γραφείου δημοτικής μέριμνας Δήμου Πατρέων, Πάτρα 2000.
3. Γ. Ζαϊμάκης-Α. Κανδυλάκη «Δίκτυα κοινωνικής προστασίας, μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες». Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005.
4. Εγκυκλοπαίδεια «ΔΟΜΗ», 2000.
5. Anthony Giddens, «Κοινωνιολογία», Εκδόσεις GUTENBERG, 2002.
6. G. Esping-Andersen « Γιατί χρειαζόμαστε ένα νέο κοινωνικό κράτος», Εκδόσεις ΔΙΟΝΙΚΟΣ, 2006.
7. Γ. Ζαϊμάκης-Α. Κανδυλάκη, κοινωνικός αποκλεισμός και δίκτυα κοινωνικής προστασίας στη σύγχρονη πόλη, στο Δίκτυα κοινωνικής προστασίας (Γ. Ζαϊμάκης-Α. Κανδυλάκη) εκδ. Κριτική, Αθήνα 2005 ». Εκδόσεις Κριτική, σελ.67-91, Αθήνα 2005.